

**Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів та економічної безпеки**

Пояснювальна записка

**до кваліфікаційної роботи бакалаврського рівня вищої освіти
на тему:**

**«Формування та використання фінансових ресурсів підприємства та
шляхи підвищення ефективності управління ними
(на прикладі Приватного підприємства «ВІПС»))»**

Виконала:

студентка 4-го курсу
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»
Чечьоткіна Дар'я Ігорівна

Керівник:

к.е.н., доцентка кафедри фінансів та
економічної безпеки
Кондрацька Наталія Миколаївна

Рецензент:

к.е.н., доцент кафедри фінансів та
економічної безпеки
Подлевський Андрій Анатолійович

Кваліфікаційна робота бакалаврського рівня вищої освіти на тему «Формування та використання фінансових ресурсів підприємства та шляхи підвищення ефективності управління ними (на прикладі Приватного підприємства «ВІЛІС»))» / Д. І. Чечьоткіна. Рівне : НУВГП, 2025. 104 с.

АНОТАЦІЯ

В кваліфікаційній роботі бакалаврського рівня вищої освіти розглянуто економічну сутність, класифікацію, джерела формування та підходи до управління фінансовими ресурсами підприємства. Проаналізовано особливості фінансово-господарської діяльності ПП «ВІЛІС», структуру та динаміку його фінансових ресурсів, а також оцінено ефективність використання їх використання, що дозволило виокремити ключові проблеми у цьому спектрі. Запропоновано шляхи підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства та обґрунтовано очікувані результати їх впровадження.

Ключові слова: фінансові ресурси, фінансовий менеджмент, платоспроможність, ліквідність, активи підприємства.

Qualification work of the bachelor's level of higher education on the topic «Formation and use of financial resources of the enterprise and ways to improve the efficiency of their management (based on the Private Enterprise «VILIS»))» / D. I. Chechotkina. Rivne: NUWEE, 2025. 104 p.

ANNOTATION

The qualification work of the bachelor's level of higher education considers the economic essence, classification, sources of formation and approaches to the management of financial resources of the enterprise. The features of the financial and economic activities of PE "VILIS", the structure and dynamics of its financial resources are analyzed, and the effectiveness of their use is assessed, which allowed us to identify key problems in this spectrum. Ways to improve the efficiency of management of financial resources of the enterprise are proposed and the expected results of their implementation are substantiated.

Keywords: financial resources, financial management, solvency, liquidity, assets of the enterprise.

ЗМІСТ

Вступ.....	6
Розділ 1. Теоретичні засади формування та використання фінансових ресурсів підприємства	9
1.1. Фінансові ресурси підприємства: економічний зміст, класифікаційні ознаки та джерела формування	9
1.2. Ключові принципи та методики управління фінансовими ресурсами на підприємстві.....	20
Розділ 2. Аналіз формування та використання фінансових ресурсів ПП «ВІЛІС».....	31
2.1. Характеристика організаційно-економічних аспектів діяльності підприємства	31
2.2. Структурно-динамічний аналіз джерел формування фінансових ресурсів ПП «ВІЛІС».....	43
2.3. Оцінка індикаторів ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства	58
Розділ 3. Шляхи підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами на ПП «ВІЛІС»	79
Висновки	93
Список використаних джерел.....	96
Додатки.....	105

ВСТУП

На всіх етапах економічного розвитку будь-якої країни ключову роль відіграє підприємництво. Саме на підприємствах відбувається виробничий процес, взаємодія працівників із засобами виробництва та формування валового внутрішнього продукту. Поточний стан національної економіки відображає основні тенденції розвитку господарської системи країни. Водночас масштабність і динаміка підприємницької діяльності впливають на подальший розвиток країни, зміцнення виробничого потенціалу та вирішення соціально-економічних проблем. Наразі підприємства змушені працювати в умовах економічної кризи, що супроводжується дефіцитом фінансових ресурсів. Інфляція, нестабільність валютного курсу, зростання кредитних ставок і зниження купівельної спроможності населення негативно позначаються на ефективності їхньої діяльності. Брак необхідних фінансових ресурсів призводить до порушень платіжної дисципліни, погіршення фінансової стійкості підприємств і, як наслідок, ослаблення економіки країни загалом.

Крім цього, в умовах дестабілізації національної економіки, спричиненої руйнівним впливом російської агресії та знищенням ключових елементів господарського комплексу України, особливо актуальним стає питання забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів підприємствами в різних галузях. В умовах конкурентного ринку, нестабільної економічної ситуації та відповідно в умовах обмежених фінансових ресурсів підприємства мають шукати оптимальні рішення, які не тільки забезпечать їхнє функціонування, а й сприятимуть подальшому розвитку та зростанню. Враховуючи зазначене, дослідження принципів ефективного управління фінансовими ресурсами та розробка стратегій, спрямованих на зміцнення фінансової стійкості та підвищення конкурентоспроможності підприємства, є вкрай актуальними.

Питанню теоретико-методологічних аспектів формування та використання фінансових ресурсів підприємств, а також пошуку шляхів підвищення

ефективності фінансового управління на різних рівнях, присвячений широкий спектр досліджень і наукових публікацій, а особливо досліджень таких відомих економістів як: Бердар М. М., Бровко Л. І., Гайбура Ю. А., Герасимчук О. В., Гриценко Л. Л., Журавльова Т. О., Клименко О., Ковалевська А. В., Кравченко О. О., Леось О., Лопатовська О., Мозговий М. О., Нечипоренко А. В., Нікольчук Ю. М., Поліщук Д. С., Стороженко О. О. та інші. Проте на сьогодні ще й досі не сформовано єдиного підходу до визначення сутності фінансових ресурсів підприємств та їх класифікації, що й зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у цій сфері.

Отже, метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних засад формування та використання фінансових ресурсів підприємства, аналіз їхньої структури й ефективності управління, а також визначення шляхів оптимізації управління фінансовими ресурсами для підвищення фінансової стійкості та забезпечення стабільного розвитку підприємства.

Для реалізації мети кваліфікаційної роботи необхідно виконати перелік конкретних завдань:

- визначити економічний зміст, класифікаційні ознаки та джерела формування фінансових ресурсів підприємства;
- розглянути ключові принципи та методи управління фінансовими ресурсами на підприємстві;
- охарактеризувати економіко-організаційні аспекти господарської діяльності ПП «ВІЛІС»;
- провести структурно-динамічний аналіз джерел формування фінансових ресурсів ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки;
- здійснити оцінку індикаторів ефективності управління фінансовими ресурсами на обраному підприємстві за останні три роки;
- виокремити ряд напрямків-пропозицій по підвищенню ефективності управління фінансовими ресурсами на ПП «ВІЛІС».

Об'єктом кваліфікаційної роботи є процес формування та використання фінансових ресурсів на прикладі господарсько-фінансової діяльності ПП «ВІЛІС».

Предметом дослідження виступають теоретико-методичні та практичні аспекти управління фінансовими ресурсами підприємства, а також шляхи підвищення ефективності їх використання.

Під час написання кваліфікаційної роботи були використані такі методи дослідження: системний аналіз (для дослідження особливостей функціонування фінансово-економічної системи підприємства та визначення факторів, що впливають на ефективність управління фінансовими ресурсами), метод порівняльного аналізу (для зіставлення показників фінансового стану підприємства у динаміці), методи аналізу та синтезу, узагальнення та абстрагування (для розробки пропозицій щодо підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства), метод групування (для класифікації фінансових ресурсів підприємства за різними ознаками та аналізу джерел їх формування), факторний аналіз (для оцінки впливу окремих чинників на рівень рентабельності та фінансової стійкості підприємства), метод SWOT-аналізу (для визначення сильних і слабких сторін управління фінансовими ресурсами на ПП «ВІПС», а також можливостей і загроз зовнішнього середовища), балансовий метод (для виявлення фінансових диспропорцій у структурі активів і пасивів підприємства), метод екстраполяції (для прогнозування фінансових показників підприємства на основі динаміки попередніх років).

Інформаційною базою для написання кваліфікаційної роботи стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних економістів, присвячені питанням формування та управління фінансовими ресурсами підприємств, аналітичні матеріали щодо ефективності фінансового менеджменту, законодавчі та нормативно-правові акти України у сфері фінансів і бухгалтерського обліку, інформаційні джерела наукових конференцій, Інтернет-ресурси з економічної тематики, а також фінансова звітність ПП «ВІПС».

Таким чином, кваліфікаційна робота бакалаврського рівня вищої освіти включає у собі вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. Загальний обсяг роботи становить 103 сторінки та містить 27 рисунків, 27 таблиць й 10 формул. Список використаних джерел налічує 74 найменувань.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Фінансові ресурси підприємства: економічний зміст, класифікаційні ознаки та джерела формування

Фінансові ресурси є ключовим елементом фінансової діяльності підприємств. Вони завжди виражаються у грошовій формі, виконують розподільну функцію та відображають процес формування й використання різних видів доходів і накопичень суб'єктів господарювання. На теперішній час у економічній науковій літературі єдиного тлумачення поняття «фінансові ресурси» немає, оскільки, як окрема економічна категорія, фінансові ресурси мають складну концепцію, а тому вчені-економісти, що займалися дослідженням економічної природи зазначеної категорії, виокремили свій широкий спектр поглядів-тлумачень її сутності.

Загалом поняття «ресурс» здебільшого характеризує те, що внаслідок певних змін, використання чи впровадження сприяє досягненню необхідного результату. Таким чином, фінансові ресурси підприємства – це кошти, які можуть бути задіяні при виконанні певних завдань відповідно до поставленого плану, що власне і дозволить досягти очікуваного результату.

Так, у працях Бердара М. М., Вінца Ю. О., Опачинського Д. «фінансові ресурси підприємства» розглядаються здебільшого як грошові кошти (фонди, доходи, накопичення тощо), які використовуються виключно шляхом цільового спрямування [4; 11; 50].

Багато дослідників, зокрема Балабанов І., Балабанов А., Бланк І., визначають фінансові ресурси підприємства як грошові кошти, якими розпоряджається суб'єкт господарювання. А Бланк І. навіть наголошує, що ці фінансові ресурси формуються з метою забезпечення фінансування майбутнього розвитку підприємства [6].

Поддєрьогін А. М. вважав, що до першочергових джерел формування фінансових ресурсів належать власні та запозичені кошти підприємства, де власний капітал – це сума величини статутного капіталу, амортизаційних відрахувань, валового доходу та прибутку, а запозичені – субсидії, позики, акціонерний капітал, кредити, кошти фінансового ринку тощо [16].

Крім того, Рупняк М. Я., Казакова В. І. та Шевчук Н. розглядали також фінансові ресурси як кошти, що позичаються в основні та оборотні засоби, а отже є матеріалізованими в активах підприємства. Такої ж думки притримувалися й вчені Опарін В., Чупіс А., Корецький М. та Борисова В. [49].

Гудзь О. трактував фінансові ресурси як: «Сукупність усіх високоліквідних наявних активів, які перебувають у розпорядженні підприємства та призначені для виконання фінансових зобов'язань і розширеного відтворення, пов'язуючи їх обсяг та склад із платоспроможністю підприємства» [9].

Ще одна група науковців, серед яких Гриньова В., Коюда В. та Кірейцев Г. зазначають, що ключова відмінність між капіталом і фінансовими ресурсами полягає в тому, що фінансові ресурси підприємства завжди дорівнюють або перевищують його капітал. Якщо ж ці показники співпадають, це означає відсутність у підприємства будь-яких фінансових зобов'язань. Таким чином, деякі науковці прирівнюють фінансові ресурси до капіталу, а іноді навіть взаємозамінюють ці поняття [74].

Зважаючи, що капітал, у свою чергу, є реальним активом, який може використовуватися для отримання доходу та виконання фінансових зобов'язань, він, іншими словами, виступає як один із факторів виробництва та є складовою фінансових ресурсів, що застосовуються підприємством у його діяльності. Отже, капітал є певною формою фінансових ресурсів, але ототожнювати ці поняття є некоректним.

Отже, різнобічність поглядів вчених-економістів дозволяє нам узагальнити їхні думки та визначити, що: «Фінансові ресурси підприємства – це кошти, які або належать підприємству, або ж перебувають у його

розпорядженні. Такі фінансові засоби призначені для сприяння процесу простого чи розширеного відтворення, а також задля задоволення соціальних потреб колективу».

Крім того, фінансові ресурси підприємства можна розглядати як грошові кошти, що перебувають у його розпорядженні та поділяються за двома критеріями: 1) за видами та структурою; 2) за джерелами їх утворення.

Отже, на нашу ж думку, фінансові ресурси підприємства – це грошові надходження та накопичення, які генеруються в процесі господарської діяльності підприємства за рахунок власних, позикових і залучених джерел. Вони використовуються для формування активів, створення фінансових резервів, виконання зобов'язань, матеріального заохочення працівників, а також для реалізації інших цілей, спрямованих на забезпечення ефективного розвитку підприємства.

Характерними рисами фінансових ресурсів підприємства є [18]:

- обмежена мобільність;
- виступають джерелом доходу;
- є об'єктом економічного управління;
- піддаються систематичному впливу фактору ризику;
- мають здатність трансформуватися;
- використовуються шляхом цільового спрямування;
- є виробничим та інвестиційним ресурсом;
- мають особливі правила формування та використання для різних суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм власності;
- є об'єктом купівлі-продажу, права власності та розпоряджання.

У господарський оборот підприємства фінансові ресурси потрапляють через джерела, що їх формують, та які варто розглядати з таких двох боків [8]:

- по-перше, як сукупність інструментів, що використовуються для залучення фінансових ресурсів, що необхідні для покриття виробничих та супутніх витрат підприємства;
- по-друге, як комплекс методів, які застосовуються для забезпечення

фінансової підтримки діяльності підприємства.

Важливо зазначити, що найбільш повно економічну дефініцію поняття «фінансові ресурси підприємства» трактують саме їх функції (рис. 1.1), що відповідають за [26]:

- забезпечення процесу створення підприємства;
- формування стартового капіталу та ресурсного потенціалу;
- гарантування безперервності та відтворюваності виробничого процесу;
- виконання фінансових зобов'язань, що забезпечує фінансову стабільність, платоспроможність, конкурентоспроможність тощо.

Рис. 1.1. Функції фінансових ресурсів підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [26;46]

Передбачають таку низку властивостей, притаманним фінансовим ресурсам підприємства [46]:

- проходять через етап формування;
- вказують на приналежність до власності;
- мають джерела формування та напрями використання;
- структура фінансових ресурсів підприємства залежить напряму від способів їх формування, а також сфер застосування.

Додатково підкреслимо, що будь-яке підприємство має надзвичайно високий ступінь залежності від фінансових ресурсів, що мають різні джерела формування такі як власний капітал, залучені кошти та інвестиції (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [64]

Таким чином, фінансові ресурси підприємства розглядаються нами не лише як засіб забезпечення належного функціонування господарської діяльності підприємства, а також як інструмент забезпечення економічного

зростання та розширення масштабів діяльності на ринку. Іншими словами, ми наголошуємо на комплексному підході щодо визначення економічної природи фінансових ресурсів підприємства, оскільки саме фінансові ресурси відіграють найголовнішу роль на усіх стадіях життєвого циклу підприємства.

Враховуючи те, що фінансові ресурси є матеріальним відображенням фінансових взаємовідносин на рівні підприємств, структура фінансових ресурсів підприємства представлена рис. 1.3.

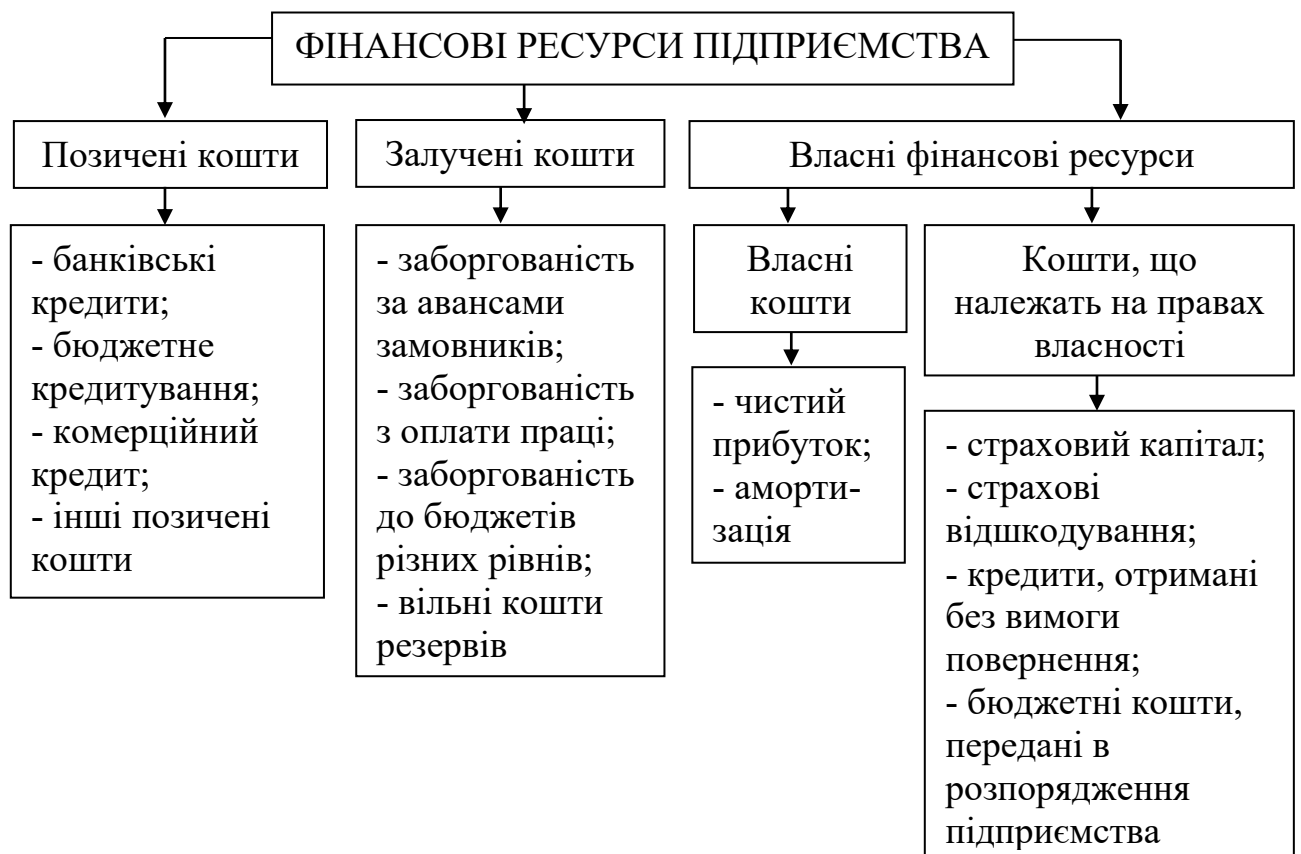

Рис. 1.3. Структура фінансових ресурсів підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [29]

Власний капітал підприємства складається з його власних фінансових ресурсів, що залишаються після виконання всіх зобов'язань. Ці кошти постійно використовуються у господарській діяльності і не мають чітко визначеного терміну використання, на відміну від позикових ресурсів, які залучаються на певний період, під відсоток і з обов'язковим поверненням. Основними джерелами таких коштів є банківські кредити – як короткострокові, так і

довгострокові. Також слід окремо розглядати залучені фінансові ресурси, які складаються з різних видів кредиторської заборгованості (перед працівниками, бюджетом, контрагентами). Вони не є власністю підприємства, проте залишаються в його обігу без додаткових витрат на їх використання [18].

Часто тривале використання значного обсягу залучених фінансових ресурсів може свідчити про фінансові труднощі, низьку платоспроможність і неефективне управління грошовими потоками. Водночас, достатня частка власних фінансових ресурсів підвищує рівень платоспроможності підприємства, оскільки воно виконує свої зобов'язання виключно за рахунок власного капіталу. Окрім цього, фінансова стійкість підприємства впливає на його здатність залучати додаткові кошти на певний період і на вигідних умовах, що, у свою чергу, визначає потенціал його подальшого розвитку.

Тому, власний капітал підприємства виконує як операційну, так і захисну функції. Операційна функція забезпечує стабільну діяльність компанії, оскільки придбання як оборотних, так і необоротних активів зазвичай фінансується власними коштами, що створює фінансову основу для господарських процесів. Захисна функція спрямована на підтримку фінансової стійкості та платоспроможності підприємства в умовах ризиків, оскільки власний капітал використовується для покриття можливих збитків, зберігаючи при цьому необхідний рівень ресурсів для продовження роботи підприємства [20].

Таким чином, фінансові ресурси підприємства використовуються для придбання основних засобів, нематеріальних активів, матеріальних запасів, виплати заробітної плати, сплати податків, орендних платежів, страхових внесків тощо. Очевидно, що масштаби виробництва, рівень технічного, кадрового та матеріального забезпечення, а також соціально-економічний розвиток підприємства залежать від величини, складу та структури його фінансових ресурсів [17].

Фінансові ресурси мають низку характеристик, які можна згрупувати в три основні категорії:

- 1) загальноекономічні;

- 2) фінансові;
- 3) індивідуальні.

До загальнооекономічних характеристик належить накопичена вартість, яка розглядається як актив, що сприяє економічному розвитку та соціальному зростанню підприємства. Формування власних фінансових ресурсів і можливість залучення зовнішнього фінансування є ключовими умовами його стабільного розвитку [52].

Фінансові характеристики включають [55]:

- об'єкт фінансового управління (фінансові ресурси відіграють центральну роль у діяльності підприємства та є основним об'єктом впливу фінансового менеджменту);
- джерело доходу (фінансові ресурси функціонують незалежно від інших факторів виробництва та сприяють формуванню грошових потоків у фінансовій та інвестиційній сферах, забезпечуючи майбутні прибутки);
- джерело ризику (між рівнем доходу та ризиком існує пряма залежність – чим вищі потенційні доходи, тим більша ймовірність фінансових ризиків);
- джерело погашення фінансових зобов'язань (підприємство постійно має справу з кредиторською та дебіторською заборгованістю перед державою, власниками, кредиторами чи інвесторами, і саме фінансові ресурси використовуються для їх погашення).

Індивідуальні характеристики фінансових ресурсів охоплюють [66]:

- високу трансформаційну здатність (фінансові ресурси безпосередньо не залучені до виробничого процесу, але можуть бути конвертовані в інші активи для забезпечення господарської діяльності);
- ключовий компонент фінансового потенціалу підприємства (фінансові ресурси формують основу фінансової стійкості, ліквідності активів, а також впливають на кредитоспроможність і інвестиційну привабливість підприємства).

Питання формування фінансових ресурсів підприємства, їх складових та структури, залежить від різноманітних чинників, які можна поділити на

внутрішні та зовнішні (рис. 1.4).

Рис. 1.4. Чинники, що впливають на формування фінансових ресурсів підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [35]

Важливо зазначити, що внутрішні чинники є несистематичними, оскільки вони безпосередньо пов'язані з діяльністю конкретного підприємства, тоді як зовнішні – систематичні, враховуючи їх опосередкований вплив на підприємство [35].

При дослідженні будь-якого поняття постає питання його класифікації, тобто розподілу на групи за певною визначальною ознакою. Більшість економістів акцентують увагу на конкретному критерії поділу, наприклад, за джерелом формування, або використовують декілька основних критеріїв, таких як форма власності, форма обігу та джерело виникнення. Однак, для глибшого розуміння сутності фінансових ресурсів підприємства доцільно враховувати якомога більше класифікаційних ознак.

Гайбура Ю. А. вважає, що фінансові ресурси є матеріальним вираженням

фінансових відносин на рівні підприємств, і визначає їх як кошти, залучені з різних джерел, що беруть участь у господарському обороті та використовуються для забезпечення потреб підприємства. На думку вченого, класифікацію фінансових ресурсів доцільно здійснювати за двома ключовими критеріями: за джерелом формування та за формою власності [12].

Опарін В. М. розробив класифікацію фінансових ресурсів підприємств, поділяючи їх за трьома основними критеріями: за кругообігом, за характером використання та за формою власності. За першою ознакою він виділяє початкові фінансові ресурси, які формуються на старті діяльності підприємства та зосереджені в статутних фондах, а також приріст, що представляє собою прибуток, отриманий у результаті господарської діяльності. Відповідно до використання фінансові ресурси поділяються на уречевлені, вкладені в основні засоби, що забезпечують безперервний виробничий процес, та оборотні, які беруть участь у поточній діяльності. Окремо він виокремлює амортизаційні відрахування як цільовий фінансовий ресурс для оновлення основних фондів. За формою власності фінансові ресурси поділяються на власні кошти підприємства (приватні, пайові тощо), безоплатні або цільові надходження з бюджету та запозичені кошти, зокрема отримані кредити [49].

Лігоненко Л. О. вважає, що фінансові ресурси підприємств можна розглядати як капітал, який, у свою чергу, класифікується за трьома основними критеріями: об'єктами інвестування, призначенням використання та формою власності підприємства [41].

Здійснивши порівняльний аналіз теоретичних досліджень та узагальнивши наукові підходи до класифікації фінансових ресурсів підприємств, нами пропонується структурована класифікацію фінансових ресурсів підприємств, зображена у табл. 1.1.

Зазвичай на підприємствах присутні різні види фінансових ресурсів, але їх співвідношення може відрізнятися. В одних підприємств домінують власні фінансові ресурси, оборотні активи та короткострокові зобов'язання, тоді як в інших – позиковий капітал, необоротні активи та аналогічні зобов'язання.

Таблиця 1.1

Класифікаційні ознаки фінансових ресурсів підприємства

№ з/п	Ознака	Класифікація
1	2	3
1.	За характером використання	- ресурси, вкладені у основні фонди, які забезпечують виробничий процес на постійні основі; - обігові ресурси, що задіяні лише при здійсненні окремого виробничого циклу
2.	За терміном залучення	- необмежені (власні фінансові ресурси); - термінові; - фінансові ресурси, термін залучення яких більше 1-го року; - фінансові ресурси, термін залучення яких до 1-го року
3.	За джерелами покриття активів	- власний капітал; - поточні зобов'язання; - забезпечення майбутніх витрат і платежів; - довгострокові зобов'язання
4.	За видами сформованих активів	- необоротні активи; - оборотні активи; - витрати майбутніх періодів
5.	За об'єктом інвестування	- інвестовані в реальні інвестиційні об'єкти; - інвестовані у фінансові інструменти
6.	За призначенням	- для виконання фінансових зобов'язань; - для забезпечення розширеного відтворення; - для забезпечення господарських потреб
7.	За правом власності	- власні кошти підприємства; - залучені засоби; - позикові фінансові ресурси
8.	За ознакою платності	- безоплатні; - платні
9.	За джерелами формування	- зовнішні; - внутрішні
10.	За організаційно-правовою формою	- акціонерні; - пайові; - індивідуальні
11.	За видами господарської діяльності	- операційні; - інвестиційні; - фінансові
12.	За матеріально-речовою структурою	- матеріалізовані; - оборотні кошти

Продовження табл. 1.1

1	2	3
13.	За характером участі в господарському процесі	- активні; - пасивні
14.	За терміном погашення зобов'язань	- термінові зобов'язання; - короткострокові пасиви; - довгострокові пасиви; - постійні пасиви
15.	За ступенем ліквідності активів	- найбільш ліквідні; - швидко реалізовувані; - повільно реалізовувані; - важко реалізовувані

Джерело: узагальнено автором на основі [48]

Формування складу і структури фінансових ресурсів визначається як особливостями самого підприємства, так і умовами його господарювання. Для кожного суб'єкта важливо зберігати рівновагу між різними видами фінансових ресурсів, адже значний перекид у бік одного з них не може повною мірою компенсувати нестачу іншого.

Отже, фінансові ресурси підприємства – це кошти, отримані в процесі господарської діяльності з власних, позикових і залучених джерел, які використовуються для формування активів, створення грошових резервів, виконання фінансових зобов'язань, мотивації працівників та інших цілей, спрямованих на забезпечення ефективного розвитку підприємства.

1.2. Ключові принципи та методики управління фінансовими ресурсами на підприємстві

Формування та використання фінансових ресурсів на підприємстві нерідко асоціюють із процесом їхнього управління, яке чимало науковців трактують як: «сукупність форм, підходів та методів управлінських рішень, розробка та впровадження яких може забезпечити стабільний фінансовий стан та результативну діяльність підприємства» [43].

Основною метою управління фінансовими ресурсами вважається вибір їх оптимальних форм із урахуванням умов та специфіки економічної діяльності підприємства, що також передбачає собою максимізацію прибутку, підвищення капітальної вартості підприємства, досягнення необхідної величини фінансових ресурсів у різні часові періоди, покращення ліквідності, платоспроможності та ділової активності підприємства тощо [60].

Як бачимо, задля здійснення ефективного управління фінансовими ресурсами важливо рахуватися із такими трьома факторами як: фінансова стабільність, ліквідність та платоспроможність. Зазначимо, що фінансова стабільність характеризує змogu підприємства генерувати необхідну кількість грошових коштів для розвитку власної господарської діяльності, враховуючи обсяги витрати та інвестицій. Для забезпечення оптимального рівня фінансової стабільності підприємство повинно підтримувати баланс між власними та позиковими коштами, бути незалежним від коливань на ринку та від бізнес-партнерів, мати високий рівень довіри зі сторони інвесторів та кредиторів, а також одержувати прибуток для підтримки самофінансування [71].

Загалом ефективне управління підприємством передбачає обґрунтований вибір методів і підходів до керування його фінансовими ресурсами та чітке визначення цілей. Це пояснюється тим, що фінансові ресурси є основою для формування матеріально-технічної бази, забезпечення безперебійного виробничого процесу, створення сприятливих умов для реалізації продукції та підтримки сталого розвитку підприємства. Крім того, на усіх етапах життєдіяльності підприємства формування фінансових ресурсів здійснюється з метою забезпечення потреб відповідно до різноманітності їх видів (рис. 1.5).

Управління фінансовими ресурсами підприємства, як складова загальної системи фінансового менеджменту, повинно ґрунтуватися на таких основних принципах, що визначаються в теорії та практиці [34]:

- 1) принцип системності – управління фінансовими ресурсами має враховувати вплив як зовнішніх, так і внутрішніх факторів функціонування підприємства;

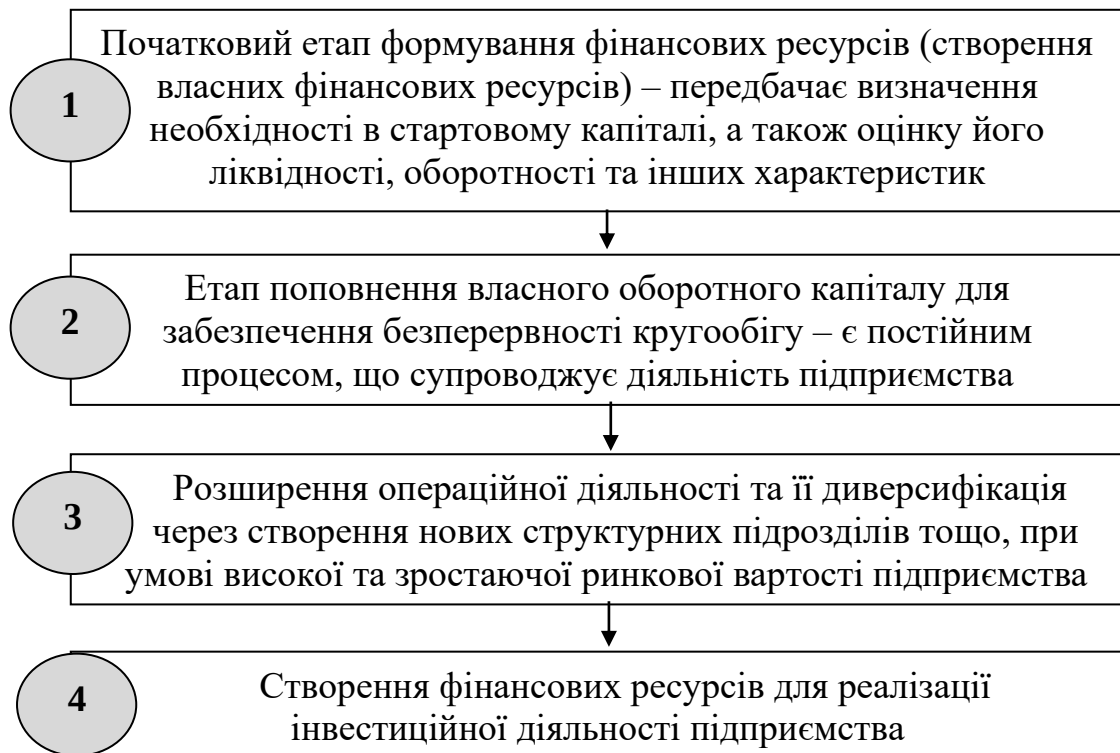

Рис. 1.5. Етапи формування фінансових ресурсів підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [30]

2) принцип інтегрованості – менеджмент фінансових ресурсів повинен здійснюватися разом із іншими видами ресурсів, зокрема матеріальними, трудовими та інформаційними;

3) принцип комплексності – прийняті управлінські рішення мають сприяти загальній ефективності та результативності діяльності підприємства;

4) принцип синергічності – узгодженість усіх процесів і операцій дозволяє досягти загального позитивного ефекту для підприємства;

5) принцип адаптивності – управління фінансовими ресурсами має бути гнучким і здатним швидко реагувати на зміни ринкового середовища;

6) принцип динамічності – забезпечення оптимальної швидкості руху фінансових ресурсів між підсистемами та циклами діяльності підприємства;

7) принцип наукового підходу – управлінські рішення повинні базуватися на науковому аналізі та впровадженні сучасних ефективних методів управління фінансовими ресурсами.

Отже, на нашу думку, суб'єкти господарювання повинні керуватися

ключовими принципами формування фінансових ресурсів у процесі здійснення власної фінансово-господарської діяльності, зображеними на рис. 1.6.

Рис. 1.6. Принципи формування фінансових ресурсів підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [22]

Важливо зазначити, для забезпечення ефективного управління використання фінансових ресурсів на підприємствах необхідно розробити

спеціальну фінансову політику, яка буде зорієнтована на залучення фінансових ресурсів з різних джерел відповідно до потреб розвитку підприємства в майбутньому. Політика формування фінансових ресурсів є частиною загальної фінансової стратегії підприємства, спрямованої на забезпечення достатнього рівня самофінансування для виробничого розвитку.

Враховуючи зміни в ринкових умовах та структурні перетворення в українській промисловості, виникає потреба в розробці цілісної системи підходів щодо управління фінансовими ресурсами, яка б відповідала новим викликам, зокрема:

- забезпеченню конкурентних переваг як основної мети розвитку підприємства;
- оцінці ресурсного потенціалу підприємства як сукупності трудових, матеріальних та фінансових ресурсів, необхідних для досягнення цілей;
- однаковим техніко-економічним механізмам розподілу ресурсів на всіх рівнях технологічної структури;
- порівнянню фінансового потенціалу з стратегічними цілями та прийнятним рівнем ризику для забезпечення фінансової безпеки підприємства;
- системному управлінню фінансовими ресурсами та ризиками.

Таким чином, можна виокремити певну систему підходів щодо управління фінансовими ресурсами підприємства (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Підходи щодо управління фінансовими ресурсами підприємства

№ з/п	Підхід	Характеристика	Результат використання
1	2	3	4
1.	Системний підхід	Базується на загальній теорії систем, яка визначає особливості, сутність об'єкта управління як цілісної системи та всі його взаємозв'язки з іншими господарськими структурами	Уможливорює сприйняття управління фінансовими ресурсами підприємства як систему взаємопов'язаних компонентів, з урахуванням її характеристик, складових елементів та синергетичного ефекту

Продовження табл. 1.2

1	2	3	4
2.	Стратегічний підхід	Цільове управління, що передбачає розробку та виконання стратегій для досягнення визначених цілей	Сприяє впровадженню стратегії управління фінансовими ресурсами в умовах змінюваного ринкового середовища
3.	Підхід забезпечення фінансової безпеки	Включає комплекс теоретичних засад і стратегічних компонентів, що гарантують фінансову безпеку економічної системи	Гарантує тривалу стабільність фінансових відносин підприємств, сприяючи їх фінансовій безпеці
4.	Підхід управління надійністю	Управління, орієнтоване на визначення причин зниження надійності підприємства	Допомагає зміцненню фінансової безпеки та виявленню особливих ризиків надійності підприємства
5.	Підхід бюджетування та внутрішнього аудиту	Бюджетування – процес управління фінансовими ресурсами підприємства через складання та виконання бюджетів для окремих підрозділів; внутрішній аудит – аналіз і вдосконалення ефективності управління ризиками, контролю за фінансовими операціями та управлінських процедур	Сприяють здійсненню антикризового управління, орієнтованого на забезпечення фінансової стійкості підприємства
6.	Підхід управління ризиками	Підхід, орієнтований на виявлення, відстеження та зменшення ризиків	Дає змогу виявити та зменшити ризики, пов'язані з управлінням фінансовими ресурсами

Джерело: узагальнено автором на основі [15]

Отже, механізм управління фінансовими ресурсами підприємства має ґрунтуватися на взаємозв'язку логічної моделі з ключовими принципами, методами, підходами, інструментами тощо (рис. 1.7). Так, механізм управління фінансовими ресурсами підприємства повинен ґрунтуватися на визначеній заздалегідь стратегії розвитку, що при цьому зазнає впливу зовнішніх чинників.

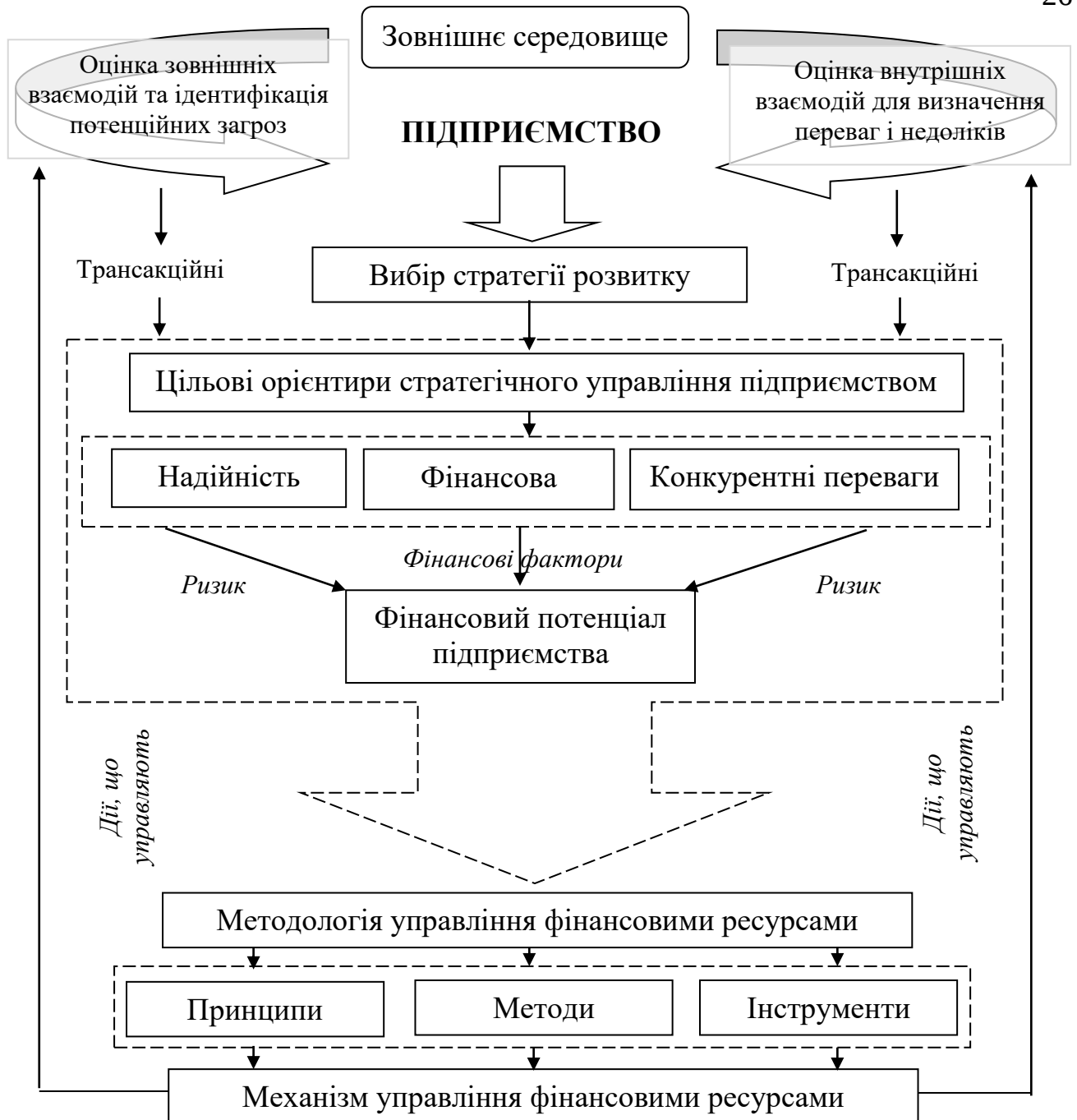

Рис. 1.7. Механізм управління фінансовими ресурсами підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [58;59]

Важливим складником механізму є методологія управління фінансовими ресурсами, що проявляється через застосування правильних принципів, методів та інструментів управління фінансовими ресурсами, ефективного застосування яких сприяє стабільному функціонуванню підприємства. При ухваленні управлінських рішень важливо враховувати поетапність реалізації методики оцінки формування та використання фінансових ресурсів підприємства (рис. 1.8).

Рис. 1.8. Методика оцінки формування та використання фінансових ресурсів підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [65]

Отже, методика оцінки ефективності формування та використання фінансових ресурсів (іншими словами – їх управління) складається із п'яти етапів, де два етапи стосуються саме процесу формування фінансових ресурсів, ще два – процесу їх використання, і останній (заключний) етап стосується саме формування висновків та пропозицій щодо вдосконалення (оптимізації) наявного стану фінансових ресурсів підприємства.

Згідно із цим, для оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства доцільно застосовувати якісний аналіз за критеріями фінансової стійкості, платоспроможності та ділової активності. Ці критерії розглядаються через систему показників, що характеризують структуру капіталу, рівень ліквідності та швидкість оборотності активів (табл. 1.3). Такий підхід дозволяє кількісно визначити вплив якості фінансового управління на рівень рентабельності та динаміку розвитку підприємства.

Таблиця 1.3

Показники ефективності
управління фінансовими ресурсами підприємства

№ з/п	Показник	Нормативне значення
Показники рентабельності		
1.	Рентабельність (збитковість) власного капіталу, %	> 0, збільшення
2.	Рентабельність (збитковість) загального капіталу, %	> 0, збільшення
3.	Рентабельність (збитковість) діяльності підприємства, %	> 0, збільшення
4.	Індекс ділової активності	> 1, збільшення
5.	Темпи зростання чистого доходу	збільшення
Показники ліквідності та ділової активності		
1.	Коефіцієнт покриття	> 1
2.	Коефіцієнт оборотності активів	> 0,5
3.	Коефіцієнт оборотності необоротних активів	< 1, зменшення
4.	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	< 0,1, зменшення
Показники фінансової стійкості		
1.	Коефіцієнт фінансової автономії	збільшення
2.	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	збільшення
3.	Коефіцієнт співвідношення власного і позикового капіталів	> 0,5

Джерело: узагальнено автором на основі [62]

На нашу думку, в сучасних умовах ефективність діяльності підприємства слід оцінювати не за окремими, незалежними показниками, а через комплексний підхід. Це можливо завдяки використанню системи взаємопов'язаних індикаторів і коефіцієнтів, які відображають ефективність управління фінансовими ресурсами на всіх етапах – від їх формування до розподілу та відтворення (рис. 1.9).

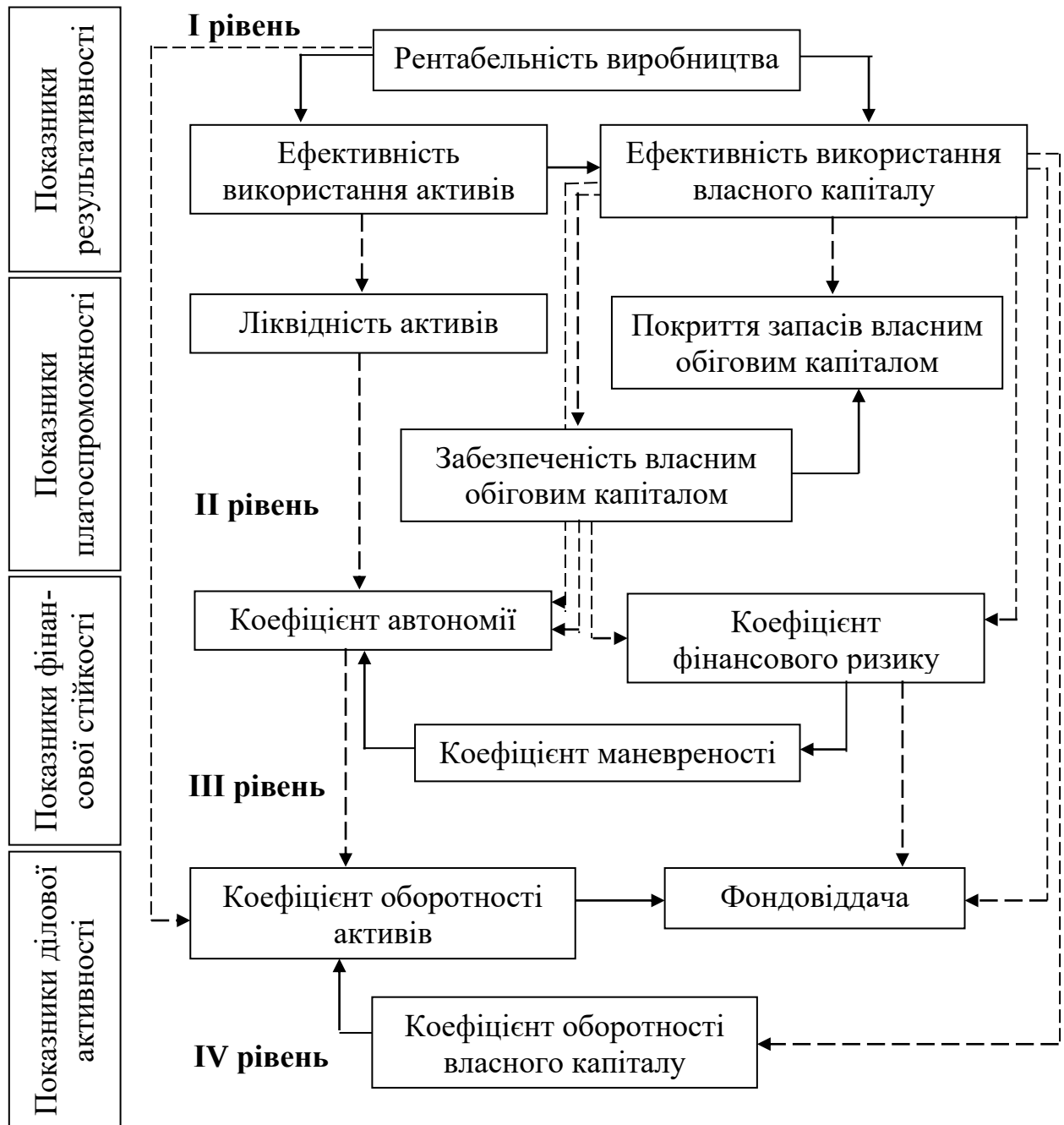

Рис. 1.9. Модель-карта оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [73]

Особливістю моделі-карти ефективності використання фінансових ресурсів підприємства є те, що вона зосереджена виключно на фінансовій стратегії розвитку підприємства, не враховуючи такі аспекти, як клієнтська складова, бізнес-процеси та навчання персоналу. Водночас її локальне використання допомагає уникнути надмірного накопичення фінансових показників, що може призвести до додаткового управлінського обліку та підвищеного навантаження на трудові ресурси.

Модель-карта зберігає пірамідальну структуру реалізації основної стратегії підприємства, яка властива багатьом стратегічним картам. Цілі та показники узгоджуються зі стратегією підприємства та його діяльністю. У результаті стратегічні цілі поширюються від верхніх рівнів ієрархії до нижчих, адаптуючись до їхніх особливостей, тоді як оцінка результатів передається у зворотному напрямку – знизу вгору.

На першому рівні визначається головна мета підприємства, яка повинна мати не лише якісне, а й кількісне вираження. Другий рівень містить кількісні характеристики реалізації обраної політики відповідно до стратегічних цілей. Третій рівень охоплює показники, що відображають тактичні та оперативні заходи щодо залучення та розподілу фінансових ресурсів. Четвертий рівень включає критерії управління фінансовими ресурсами, які забезпечують досягнення показників перших трьох рівнів [37].

Отже, оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів підприємства може здійснюватися за допомогою коефіцієнтів рентабельності та оборотності різних видів капіталу, які відображають особливості окремих фінансових ресурсів. Проте, для отримання більш цілісної картини доцільно застосовувати комплексну модель оцінки, доповнену факторним аналізом.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПП «ВІЛІС»

2.1. Характеристика організаційно-економічних аспектів діяльності підприємства

Приватне підприємство «ВІЛІС» (далі – ПП «ВІЛІС» або Підприємство) розпочало свою діяльність 25 січня 1996 року в сфері харчової промисловості, де на сьогоднішній день займає лідируючі позиції поміж вітчизняних виробників макаронних виробів та яблучного повидла.

Керівником, а також безпосереднім засновником, Підприємства є Жабчик Віктор Федорович.

Код в ЄДРПОУ ПП «ВІЛІС» – 23302324.

Зареєстроване Підприємство за адресою: 33003, Рівненська обл., м. Рівне, вул. Грушевського, буд. 2-А.

Статутний капітал ПП «ВІЛІС» станом на 2025 рік становить 54 млн 500 тис. грн.

До основного виду діяльності обраного нами Підприємства належить саме вироблення макаронної продукції, а до другорядних видів діяльності ПП «ВІЛІС» належать [51]:

- 10.73 Виробництво макаронних виробів і подібних борошняних виробів;
- 82.92 Пакування;
- 10.39 Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів;
- 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна;
- 68.10 Купівля та продаж власного нерухомого майна;
- 56.10 Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування;
- 55.10 Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщування;
- 52.29 Інші допоміжна діяльність у сфері транспорту;

- 49.41 Вантажний автомобільний транспорт;
- 47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;
- 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля.

Повертаючись до історії заснування, зазначимо, що у 1998 році ПП «ВІЛС» функціонувало у орендованому приміщенні однієї з рівненських хлібопекарень, розташованої в с. Тинне, що поблизу м. Рівне, та займалося виключно виготовленням макаронних виробів.

Наприкінці 2002 року Підприємство стало власником консервного цеху площею у 1,7 га з прилеглою територією в 1,3 га, що колись належав ВАТ «Рівнеконсервпром». Після чого власне й вирішило розширити свою діяльність розпочавши виробництво безалкогольних напоїв та плодоовочевої консервації, що в результаті відродило славу збанкрутілого заводу.

Причиною початку виробництва безалкогольних напоїв стала розташована на території заводу свердловина артезіанської води, яка також разом із цехом та територією перейшла у власність ПП «ВІЛС», й яка була пробурена інженерами у 1965 році до 132 метрів глибини. Після проведення ретельного очищення свердловини та встановлення високоякісних фільтрів іноземного виробництва, керівництво ПП «ВІЛС» прийняло рішення про якнайшвидше налагодження виробництва безалкогольних напоїв. Закупивши необхідне для цього процесу обладнання, у квітні 2003 року була виготовлена перша партія продукції.

Рішення щодо відновлення виробництва плодоовочевої консервації ухвалювалося з особливим підходом. Після огляду обладнання та аналізу діяльності Рівненського овочесушильного заводу за попередні роки (який із 2000 року перебував у стані банкрутства і не функціонував), ПП «ВІЛС» придбало дві лінії для виготовлення плодоовочевої консервації [24].

Хоча обладнання було у занедбаному стані та частково некомплектне, фахівці галузі дійшли висновку, що його відновлення є цілком можливим. Це устаткування вітчизняного виробництва, і, на жаль, воно є морально

застарілим, однак після капітального ремонту та деяких модернізацій вдалося відновити його роботу. Вже в сезон 2003 року (літо – осінь) було виготовлено пробні партії продукції, а саме:

- мариновані огірки та помідори;
- томатний соус краснодарський «Новий»;
- згущене карамелізоване молоко;
- консервований зелений горошок;
- яблучне повидло.

У 2019 році керівництвом Підприємства було вирішено впровадити ще одне виробництво, яке розташувалося у м. Рівному на вул. Князя Володимира. Потужність однієї лінії виробництва дорівнювала 1,5-2 тонн макаронних виробів за годину. Згодом у цьому році запустили ще одну лінію виробництва, яка стала повністю автоматизованою (працівники ПП «ВІЛС» перестали мати будь-який фізичний контакт із борошном, яке було задіяне для виготовлення макаронів).

У 2020 році внаслідок масштабного поширення COVID-19 Підприємство зіштовхнулося із додатковими витратами, що в основному виникли за користування транспортними послугами для працівників, котрі проживали за межами м. Рівне, а також за придбання індивідуального захисту для працівників та 1,5 тонн антисептичних засобів. Загалом у 2020 році відбулися радикальні зміни на ринку, що ледь не призвели до хаосу, тому для пристосування до нових умов Підприємством було вирішено закупити фасувальні японські та італійські машини, а також автобус для транспортування працівників [10].

Взявши за зразок європейську модель ведення соціально-відповідального бізнесу, протягом останніх десяти років ПП «ВІЛС» впровадила у свою діяльність чимало ресурсозберігаючих технологій, активно займається розробкою проєктів захисту навколишнього середовища, дбає про комфортні умови праці та розвиток персоналу.

З початку військових дій на території України (з 2014 року) і до сьогодні

ПП «ВІЛІС» без будь-якого афішування активно допомагає українським військовим на передовій продуктами та технікою [24].

Крім того, Підприємство активно надає фінансову допомогу інтернатам у Клевані, Тучині, дітям з ДЦП, малозабезпеченим та саодиноким людоям.

Додамо, що з початком повномасштабного вторгнення у 2022 році ринок макаронних виробів в Україні опинився між двох вогнів, й ПП «ВІЛІС» стало одним з них. Проте пройдений важкий шлях у 2020 році допоміг Підприємству адаптуватися та швидко знайти баланс у 2022 році. Так, з початком війни Підприємство зазнало змін у структурі реалізації продукції, обсяги експорту зменшилися, а частка реалізації на вітчизняному ринку, навпаки, зросла. Також ПП «ВІЛІС» зіштовхнулося із проблемою пропуску вантажу із продукцією чи сировиною на кордонах, тому керівництвом було вирішено користуватися усіма можливими пунктами пропуску, як не через Польщу, то через Словаччину чи Молдову [10].

В найближчому майбутньому Підприємство сконцентроване увійти у аграрне підприємництво, аби вирощувати на українських землях пшеницю, що потрібна для виробництва (зокрема йдеться про пшеницю твердих сортів). Зазначимо, що на сьогодні для виробництва макаронів Підприємство використовує складидні зерна пшениці та пшениці дурум, що постачаються із Угорщини та Італії.

Також внаслідок регулярних обстрілів енергетичних об'єктів по території України та появи проблем із постачання електроенергії та природного газу, з 2023 року ПП «ВІЛІС» почало урухомлювати у своїй діяльності альтернативні види палива – одне з виробництв Підприємства працює на пелетах, а друге – на щепі. В майбутньому Підприємство планує повністю відійти від споживання природного газу. Крім того, Підприємство перебуває на стадії активних перемовин із вітчизняними партнерами та фермерами, що мають у власності земельні банки по 5-10 тис. га, і спільно готові скооперуватися для будівництва млину [10].

Крім того, попри війну Підприємство збудувало нову виробничу лінію,

яку вдалося реалізувати завдяки програмі «Доступні кредити 5-7-9» – в рамках цієї програми ПП «ВІЛІС» залучило у будівництво нової лінії 50 мільйонів [57].

Продукція ПП «ВІЛІС» представлена більш як 15 видами коротко та довго різаних макаронних виробів, а також яблучне та ароматизоване повидла. Для виготовлення продукції Підприємство використовує очищену природну воду із глибинної свердловини та сировини найвищої якості, що проходить перевірку у власній акредитованій лабораторії. Повидло виготовляється з українських яблук за класичною технологією, яка дозволяє отримати натуральний якісний продукт. Сучасне технологічне устаткування вітчизняного та імпортного виробництва, натуральна сировина, злагоджена робота професійного колективу та постійне вдосконалення технологій виробництва для задоволення потреб найвибагливіших споживачів, забезпечують виготовлення продукції найвищої якості.

На Підприємстві діють сертифіковані системи управління безпечністю харчових продуктів НАССР (ДСТУ ISO 22000:2018), система управління якістю продукції (ДСТУ ISO 9001:2015) та міжнародна система IFS Food Version 8 [51].

Загалом ПП «ВІЛІС» має шість ключових торгових марок: ТМ «Віліс», ТМ «Vivarelli», ТМ «Italino», ТМ «Makarella», ТМ «Chibi» та ТМ «GARNENKA» [51].

Своєю продукцією Підприємство забезпечує Рівненську (ТОВ «Рівне-Борошно», гіпермаркет «Fozzi», ТОВ «Сільпо-Фуд», супермаркет «Наш Край», ринок та інші продуктові магазини), Львівську («Леомаркет», «Гаманець», «Джміль», «ЕКО РИНОК»), Івано-Франківську (соціальні магазини), Тернопільську («Продсервіс», «Збруч», «Продлюкс», «Теко», «Тайстра»), Київську («Фудмаркет», «Лоток»), Чернівецьку («Тайстра»), Вінницьку (ринок, «Україночка», «Варшава»), Черкаську (ринок, «Делікат») області, м. Кропивницький («Копілка»), м. Суми («Наш маркет», «Амбар», «Продуктова хата»), національні мережі («Велмарт», «ЕКО маркет», «Торба», «Таврія»), локальні мережі («Сім23», «Дивоцін», «Там-там», «Салют», «Рукавичка»,

«Близенько»), Група компаній «Вілія», «Хмельницьк Млин», ТМ «Селянка» тощо [51].

Важливо зазначити, що ПП «ВІЛІС» також займається виготовленням власної продукції, а саме макаронних виробів, на замовлення для таких торгових марок як «Премія», «Повна чаша», «Extra», «Суперово», «Наш край», «Кухарочка», «Перший ряд», «Clever», «Marka Promo», «Piatto», «Family», «Margarita» та інші.

Станом на 2018 рік ПП «ВІЛІС» активно співпрацювало із Грузією, Молдовою та Білоруссю, у 2020 році додалася також співпраця із Польщею, Німеччиною, Сирією, Румунією, Африкою, країнами Азії, а також Північної та Південної Америки. З 2022 року Підприємство припинило будь-яку співпрацю із Білоруссю.

До основних конкурентів ПП «ВІЛІС» є: ПП «Агротехнологія», ДП «Радивилівський комбінат хлібопродуктів», ООО «Українські макарони», ПАТ «Макаронна Фабрика», НК «Чумак», ТОВ «Зодіак», компанія «Рідний продукт», Lauffer Group, ТОВ МФ «Милам», ПрАТ «Вінницька макаронна фабрика» [21].

Структурі організаційно-правового устрою ПП «ВІЛІС», що зображена на рис. 2.1, приманний функціонально-ліній тип, який відповідно поєднує в собі риси двох моделей управління:

- лінійної – з чіткою вертикальною підпорядкованістю, коли керівник відповідає за всі аспекти діяльності підрозділу;
- функціональної – з розподілом обов’язків між спеціалізованими підрозділами, які координують окремі напрямки роботи.

Перевагами такої функціонально-лінійної структури можна вважати [56]:

- чіткий розподіл обов’язків (кожен підрозділ спеціалізується на певних завданнях, що підвищує ефективність роботи);
- підвищення компетентності управління (функціональні керівники відповідають за свої напрямки, що дозволяє залучати вузькопрофільних спеціалістів);

Рис. 2.1. Структура організаційно-правового устрою ПП «ВІЛІС»

Джерело: побудовано автором на основі [51]

- контроль та дисципліна (збереження єдиноначальності в лінійних підрозділах забезпечує швидке ухвалення рішень та виконання завдань);
- можливість стратегічного розвитку (функціональні відділи підприємства можуть зосереджуватись на вдосконаленні процесів та впровадженні нових підходів).

До недоліків функціонально-лінійної структури варто віднести [56]:

- ускладнення комунікації (взаємодія між підрозділами може бути складною через розподіл функцій, що затримує ухвалення рішень);

- ризик дублювання функцій (іноді завдання, що виконуються різними відділами, можуть перетинатися, що призводить до неефективного використання ресурсів);

- можлива неузгодженість дій (через поділ на функціональні напрямки виникають труднощі в координації між різними відділами);

- повільна реакція на зміни (складна система узгодження рішень може сповільнювати адаптацію до ринкових змін).

До ключових завдань профільних керівників структурних підрозділів ПП «ВІПС» належать [51]:

1. Директор з виробництва якості:

- організація та контроль виробничого процесу;
- контроль за дотриманням технологічних процесів;
- впровадження нових методів та стандартів якості;
- забезпечення своєчасного постачання сировини для виробництва;
- взаємодія з лабораторією та відділом контролю якості щодо тестування продукції;
- оптимізація виробничих витрат.

2. Комерційний директор:

- розширення клієнтської бази та збільшення обсягів продажів;
- аналіз ринку, конкурентів та попиту на продукцію;
- впровадження маркетингових кампаній;
- управління комерційними контрактами та угодами;
- координація роботи відділів збуту, маркетингу, закупівель та юридичного відділу.

3. Директор з фінансів:

- формування фінансової стратегії компанії;
- оптимізація витрат і підвищення прибутковості;
- контроль за дотриманням податкового законодавства;
- організація роботи бухгалтерії та фінансового відділу;
- аналіз ефективності використання фінансових ресурсів.

4. Технічний директор:

- підтримка виробничого обладнання в робочому стані;
- планування та контроль ремонтних робіт;
- впровадження нових технологій та автоматизації;
- оптимізація використання ресурсів (електроенергія, газ, вода тощо);
- контроль роботи інженерів, механіків та електриків.

Для ще більш глибокого дослідження характеристики економіко-організаційної структури ПП «ВІЛІС» ми скористаємося техніко-економічним аналізом, що дозволить нам оцінити ефективність діяльності підприємства, виявити проблеми та знайти шляхи їх вирішення. Отже, вважаємо за доцільне проаналізувати ключові техніко-економічні показники діяльності ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Аналіз техніко-економічних показників господарської діяльності
ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки

Показник	Рік			Абсолютне відхилення, +/-		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Вихідні дані							
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	227 898,00	261 873,00	391 338,00	33 975,00	129 465,00	14,91	49,44
2. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	-184 825,00	-211 528,00	-320 784,00	-26 703,00	-109 256,00	14,45	51,65
3. Основні засоби, тис. грн	32 293,50	57 466,50	80 179,00	25 173,00	22 712,50	77,95	39,52
4. Чистий фінансовий результат, тис. грн	14 560,00	14 569,00	15 665,00	9,00	1 096,00	0,06	7,52
5. Середньооблікова чисельність працівників, осіб	91	96	99	5,00	3,00	5,49	3,13

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8
6. Витрати на оплату праці, тис. грн	7 200,00	7 925,00	14 768,00	725,00	6 843,00	10,07	86,35
7. Продуктивність праці, грн/осіб	2 504,37	2 727,84	3 952,91	223,47	1 225,07	8,92	44,91
8. Фондовіддача основних засобів, грн/грн	7,06	4,56	4,88	-2,50	0,32	-35,43	7,11
9. Фондомісткість основних засобів, грн/грн	0,14	0,22	0,20	0,08	-0,01	54,86	-6,63
10. Рентабельність продукції, %	-7,88	-6,89	-4,88	0,99	2,00	-12,57	-29,10
11. Рентабельність продажів, %	6,39	5,56	4,00	-0,83	-1,56	-12,92	-28,05
12. Рентабельність праці, %	2,02	1,84	1,06	-0,18	-0,78	-9,09	-42,30

Джерело: розраховано автором

Як бачимо, згідно із розрахованим у табл. 2.1 на ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки спостерігається тенденція до збільшення значень показників, що має як позитивний, так і негативний характер. Так, наприклад, чистий дохід від реалізації продукції у 2022 році становив 227898,00 тис. грн, порівняно із 2022 роком у 2023 році він збільшився на 33975,00 тис. грн (а це 14,91 %), досягнувши 261873,00 тис. грн, а у 2024 році збільшився ще на 129465,00 тис. грн (49,44 %) порівняно із 2023 роком, склавши 391338,00 тис. грн. Зростання чистого доходу є позитивним фактором і може бути пов'язаним зі збільшенням попиту на продукцію, розширенням ринку збуту продукції, а також збільшенням ефективності маркетингової стратегії.

Собівартість реалізованої продукції ПП «ВІЛІС» у 2022 році склала 184825,00 тис. грн, у 2023 році її розмір зріс на 26703,00 тис. грн (це 14,45 %) порівняно із 2022 роком, тобто до 211528,00 тис. грн, а у 2024 році порівняно із 2023 роком зріс ще на 109256,00 тис. грн (51,66 %), склавши при цьому 320784,00 тис. грн. Збільшення собівартості продукції є негативною тенденцією, оскільки вона зростає швидше за дохід, а це може вказувати на зростання витрат на сировини, енергоносії та заробітну плату працівників.

Середньорічна вартість основних засобів у 2022 році становила 32293,50 тис. грн, у 2023 році її вартість зросла до 57466,50 тис. грн, що на 25173,00 тис. грн (або ж на 774,97 %) більше за 2022 рік, також вона зросла і у 2024 році, склавши 80179,00 тис. грн, що більше за 2023 рік на 22712,50 тис. грн (39,53 %). Позитивна динаміка вказує на активне інвестування ПП «ВІЛС» у основні засоби, що відповідно сприяє підвищенню ефективності виробництва.

Чистий фінансовий результат (прибуток) у 2022 році склав 14560,00 тис. грн, у 2023 р. він зріс на 9,00 тис. грн (0,06 %) порівняно із 2022 роком, склавши 14569,00 тис. грн, а у 2024 р. зріс на 1096,00 тис. грн (7,52 %) порівняно із 2023 роком, становивши 15665,00 тис. грн. Незважаючи на мізерне підвищення показника у 2023 році, спостерігається позитивна тенденція до збільшення чистого прибутку підприємства, що вказує підвищення ефективності управління витратами або ж збільшення прибутковості продукції, що виготовляється.

Середньооблікова чисельність працівників у 2022 році становила 91 особу, у 2023 році чисельність зросла на 5 осіб порівняно із 2022 роком, склавши 96 осіб, і у 2024 році – ще на 3 особи порівняно із 2023 роком, склавши 99 осіб. Загалом тенденція є нейтральною, оскільки збільшення чисельності працюючих є невеликим і могло бути зумовлене розширенням виробництва.

Витрати на оплату праці у 2022 році склали 7200,00 тис. грн, у 2023 році вони зросли до 7925,00 тис. грн, що порівняно із 2022 роком на 725,00 тис. грн (10,07 %) більше, а у 2024 році – до 14768,00 тис. грн, що порівняно із 2023 роком більше на 6843,00 тис. грн (86,38 %). Різке зростання витрат на оплату праці у 2024 році має негативну тенденцію, оскільки вказує на зниження ефективності використання трудових ресурсів.

Продуктивність праці у 2022 році склала 2504,37 грн/особу, у 2023 році - 2727,84 грн/особу, що на 223,47 грн/особу (8,92 %) більше за значення показника у 2022 році, також показник збільшився і у 2024 році до 3952,91 грн/особу (на 1225,07 грн/особу або ж на 44,91 % більше за 2023 рік).

Така тенденція є позитивною та вказує на підвищення ефективності праці.

Фондовіддача основних засобів, що дозволяє побачити скільки гривень доходу підприємства отримано з кожної гривні, вкладеної у основні засоби [53], у 2022 році склала 7,06 грн/грн, у 2023 році – 4,56 грн/грн (на -35,41 % менше за 2022 рік), а у 2024 році – 4,88 грн/грн (на 7,02 % більше за 2023 рік). Як бачимо, у 2023 році спостерігалася негативна тенденція до спаду, викликана непропорційністю збільшення доходів підприємства, проте у 2024 році ситуація покращилася, що є позитивним фактором у розвитку підприємства, і свідчить про ефективне використання наявних у ПП «ВІЛС» основних засобів.

Фондомісткість основних засобів, навпаки, дозволяє визначити скільки гривень основних засобів припадає на кожну гривню отриманого доходу [69]. Так, у 2022 році вона склала 0,14 грн/грн, у 2023 році – 0,22 грн/грн, а це на 0,08 грн/грн (57,14 %) більше за 2022 рік, та у 2024 році – 0,20 грн/грн, що на 0,02 грн/грн (9,09 %) менше за 2023 рік.

Рентабельність продукції, що показує відсоток прибутку, отриманий від собівартості продукції [53], у 2022 році становила 7,88 %, у 2023 році вона знизилася до -6,89 %, що на 0,99 % менше за 2022 рік, а у 2024 році зросла на 2,01 % порівняно із 2023 роком, склавши -4,88 %. Така позитивна динаміка вказує на зменшення збитковості продукції.

Рентабельність продажів, що дає змогу визначити скільки гривень чистого прибутку припадає на кожну гривню доходу від реалізації продукції [53], у 2022 році становила 6,39 %, у 2023 році вона зросла на 0,83 % порівняно із 2022 роком, склавши 5,56 %, а у 2024 році вона зменшилася на 1,56 % порівняно із 2023 роком, склавши 4,00 %. Таким чином, можна зробити висновок, що підприємство заробляє менше з кожної гривні доходу, й що власне вважається негативною тенденцією.

Рентабельність праці дозволяє побачити, скільки прибутку приносить кожна гривня, витрачена на оплату праці працівників [53]. Тому у 2022 році вона склала 2,02 %, у 2023 році – 1,84 %, що на 0,18 % менше за 2022 рік, а у 2024 році – 1,06 %, що на 0,78 % менше за 2023 рік. Загалом така тенденція є

негативною, і означає, що витрати на оплату праці зростають швидше, ніж ефективність роботи.

Узагальнюючи усе вище проаналізоване, можна зробити такі висновки: до позитивних тенденцій за 2022-2024 роки варто віднести зростання чистого доходу, продуктивності праці та покращення рентабельності продукції ПП «ВІЛІС», а до негативних – високі затрати на оплату праці, зниження рентабельності продажів та збільшення собівартості реалізованої продукції.

2.2. Структурно-динамічний аналіз джерел формування фінансових ресурсів ПП «ВІЛІС»

Важливим етапом у дослідженні ефективності управління фінансовими ресурсами на підприємстві є аналіз структури джерел формування фінансових ресурсів підприємства та їх динаміки протягом певного періоду часу. Таким чином, проаналізуємо динаміку елементів фінансових ресурсів за напрямками їх використання ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Аналіз напрямів використання фінансових ресурсів ПП «ВІЛІС»
за 2022-2024 роки, тис. грн

Показники	Рік			Відхилення			
				абсолютне, +/-		відносне, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Майно	120822,50	168134,50	261717,50	47312,00	93583,00	39,16	55,66
Необоротні активи	57191,50	80759,50	120379,50	23568,00	39620,00	41,21	49,06
Оборотні активи	63631,00	87375,00	141338,00	23744,00	53963,00	37,32	61,76

Джерело: розраховано автором

Як бачимо з табл. 2.2, аналізовані показники мають зростаючу тенденцію протягом останніх трьох років. Так, вартість необоротних активів ПП «ВІЛІС» у 2022 році становила 57191,50 тис. грн, у 2023 році вона зросла на 23568,00 тис. грн (41,21 %) порівняно із 2022 роком, а у 2024 році – ще на

39620,00 тис. грн (49,06 %) порівняно із 2023 роком, склавши 80759,50 тис. грн.

Збільшення необоротних активів свідчить про інвестування в основні засоби, що сприяє модернізації виробництва та підвищенню ефективності діяльності підприємства. Однак високий темп зростання необоротних активів може призвести до зменшення ліквідності, якщо його приріст не забезпечений відповідними грошовими надходженнями.

Що ж на рахунок оборотних активів, то у 2022 році їх вартість становила 63631,00 тис. грн, у 2023 році вона збільшилася на 23744,00 тис. грн (37,32 %) порівняно із 2022 роком, склавши 87375,00 тис. грн, а у 2024 році – ще на 53963,00 тис. грн (61,77 %) порівняно із 2023 роком, становивши 141338,00 тис. грн. Загалом зростання оборотних активів сприяє підвищенню фінансової гнучкості підприємства, забезпечує можливість розширення операційної діяльності та своєчасного виконання фінансових зобов'язань. Проте якщо зростання оборотних активів відбувається за рахунок збільшення дебіторської заборгованості або накопичення товарних запасів, це може негативно вплинути на ліквідність та оборотність капіталу підприємства.

Таким чином, питома вага оборотних активів переважає над необоротними активами у загальній структурі майна підприємства протягом 2022-2024 років (рис. 2.2).

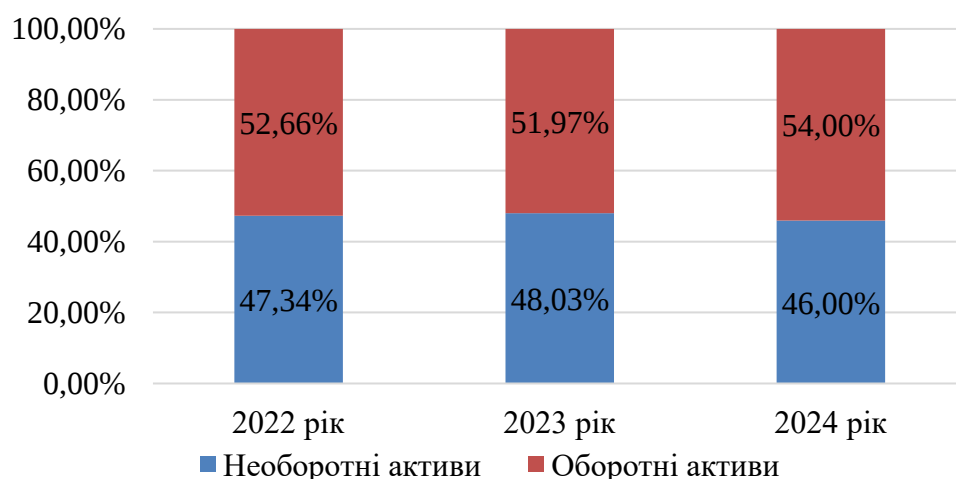

Рис. 2.2. Структурне співвідношення елементів фінансових ресурсів ПП «ВІЛІС» за напрямками використання у 2022-2024 роках, %

Джерело: побудовано автором

Така динаміка змін фінансових показників підприємства свідчить про його активний розвиток та розширення ресурсної бази. Однак важливо оцінити, наскільки зростання активів супроводжується підвищенням ефективності їх використання, а також зважати на потенційні ризики, пов’язані з ліквідністю та фінансовою стійкістю.

Тому вважаємо за доцільне детальніше розглянути структурні елементи необоротних активів ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки (табл. 2.3; рис. 2.3).

Таблиця 2.3

Аналіз структурних елементів необоротних активів
ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, тис. грн

Показники	Рік			Відхилення			
	2022	2023	2024	абсолютне, +/-		відносне, %	
				2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Необоротні активи, з них:	57191,50	80759,50	120379,50	23568,00	39620,00	41,21	49,06
- нематеріальні активи	57,50	54,50	63,50	-3,00	9,00	-5,22	16,51
- незавершені капітальні інвестиції	24840,50	23238,50	40137,00	-1602,00	16898,50	-6,45	72,72
- основні засоби	32293,50	57466,50	80179,00	25173,00	22712,50	77,95	39,52

Джерело: розраховано автором

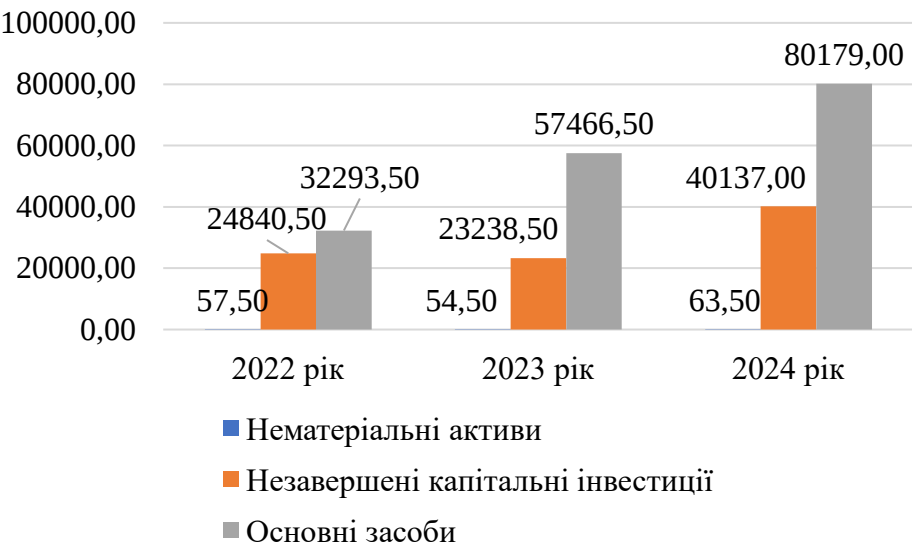

Рис. 2.3. Динаміка структурних елементів необоротних активів
ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, тис. грн

Джерело: побудовано автором

Аналіз показників, що представлений у табл. 2.3, показує, що протягом 2022-2024 років спостерігалася зростаюча динаміка. Найбільшу питому вагу серед необоротних активів займають основні засоби (в середньому 65,41 %), що у 2022 році вартували 32293,50 тис. грн, у 2023 році їх вартість зросла на 25173,00 тис. грн (77,95 %) порівняно із 2022 роком, склавши 57466,50 тис. грн, а у 2024 році – ще на 22712,50 тис. грн (39,52 %) порівняно із 2023 роком, становивши 80179,00 тис. грн. Значне зростання вартості основних засобів вказує на активну інвестиційну діяльність підприємства, спрямовану на модернізацію виробництва та підвищення конкурентоспроможності. Водночас зазначимо, що це може призвести до збільшення амортизаційних витрат, зниження оборотності активів та підвищення боргового навантаження у разі фінансування за рахунок позикових коштів.

Другими за питомою вагою у сумарній сумі необоротних активів ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки є незавершені капітальні інвестиції, що в середньому за три роки становили 34,51 % необоротних активів. Сума незавершених капітальних інвестицій у 2022 році склала 24840,50 тис. грн, у 2023 році їх розмір зменшився на 1602,00 тис. грн (6,45 %) порівняно із попереднім роком, склавши 23238,50 тис. грн, а у 2024 році, навпаки, зріс на 16898,50 тис. грн (72,72 %) порівняно із 2023 роком, склавши 40137,00 тис. грн. Зниження обсягу незавершених капітальних інвестицій у 2023 році може свідчити про скорочення інвестування проєктів розвитку, проте суттєве зростання у 2024 році вказує на його відновлення, що в довгостроковій перспективі може сприяти збільшенню доходів підприємства.

Найменше важать у структурі необоротних активів нематеріальні активи – в середньому їх питома вага протягом останніх трьох років становила приблизно 0,07 %. У 2022 році їх вартість склала 57,50 тис. грн, у 2023 році – 54,50 тис. грн (що на 5,22 % менше за 2022 рік), а у 2024 році – 63,50 тис. грн (на 16,51 % більше за 2023 рік). Зменшення у 2023 році може свідчити про недостатню увагу до патентів, ліцензій, програмного забезпечення чи брендової цінності тощо, однак зростання у 2024 році говорить про активізацію

інвестування в інтелектуальний капітал, що оцінюється позитивно.

Також доцільно дослідити структурні складові оборотних активів ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки (табл. 2.4; рис. 2.4).

Таблиця 2.4

Аналіз структурних елементів оборотних активів
ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, тис. грн

Показники	Рік			Відхилення			
				абсолютне, +/-		відносне, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Оборотні активи, з них:	63631,00	87375,00	141338,00	23744,00	53963,00	37,32	61,76
- запаси, у т.ч.:	28153,00	36019,50	42798,50	7866,50	6779,00	27,94	18,82
- виробничі запаси	27046,00	32868,50	33980,00	5822,50	1111,50	21,53	3,38
- незавершене будівництво	-	1829,50	7203,50	1829,50	5374,00	-	293,74
- готова продукція	1107,00	969,00	942,00	-138,00	-27,00	-12,47	-2,79
- товари	-	352,50	673,00	352,50	320,50	-	90,92
- дебіторська заборгованість за продукцію, товари	31431,00	38961,50	54974,00	7530,50	16012,50	23,96	41,10
- дебіторська заборгованість за розрахунками	3940,00	3060,50	4915,00	-879,50	1854,50	-22,32	60,59
- інша поточна дебіторська заборгованість	-	3753,00	31710,00	3753,00	27957,00	-	744,92
- гроші та їх еквіваленти	107,00	5580,50	6940,50	5473,50	1360,00	5115,42	24,37

Джерело: розраховано автором

Запаси ПП «ВІЛІС» у 2022 році склали 28153,00 тис. грн, у 2023 році порівняно із 2022 роком їх розмір зріс на 7866,50 тис. грн (27,94 %) до 36019,50 тис. грн, а у 2024 році порівняно із 2023 роком – на 6779,00 тис. грн (18,82 %), склавши 42798,50 тис. грн. Зростання запасів підприємства свідчить про збільшення обсягів виробництва або формування страхових резервів, що може сприяти стабільності поставок. Проте надмірне накопичення запасів може призвести до уповільнення їх оборотності та заморожування коштів.

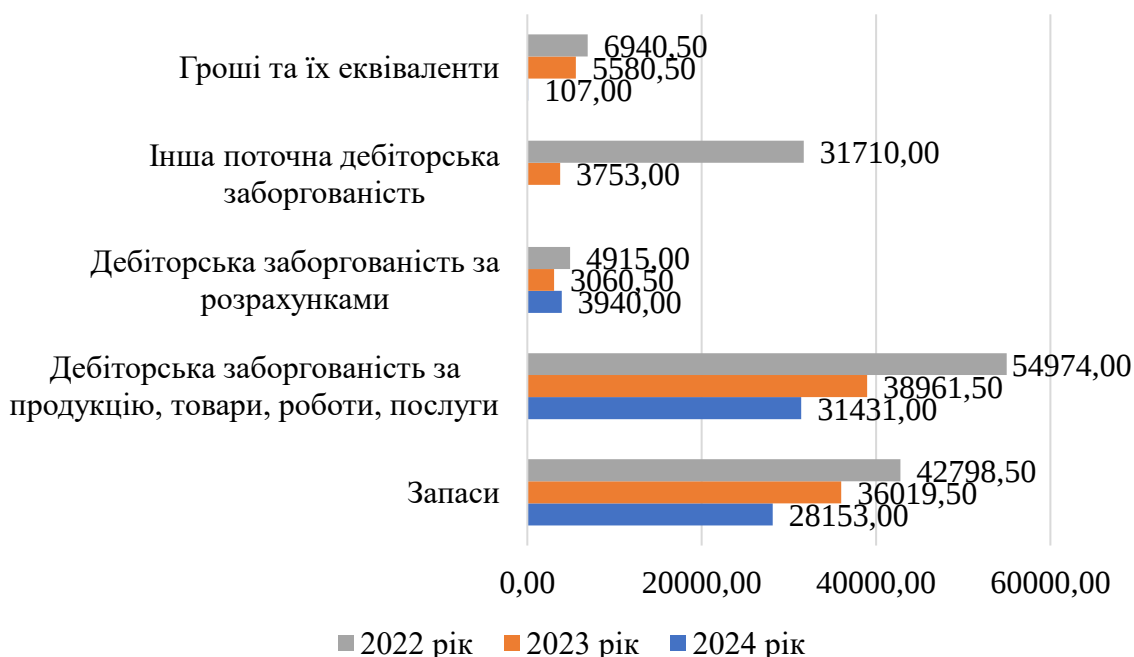

Рис. 2.4. Динаміка структурних елементів оборотних активів ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, тис. грн

Джерело: побудовано автором

Крім того, у 2024 році найбільшу питому вагу у загальній сумі запасів підприємства займають виробничі запаси – 79,40 %, друге місце займає незавершене будівництво – 16,83 %, третє місце – готова продукція (2,20 %), і найменше займають – товари (1,57 %). Тобто на підприємстві спостерігається активна підготовка до виробничого процесу, висока реалізація продукції, а також орієнтація підприємства на власне виробництво, а не на торгівлю, що може бути як перевагою, так і обмеженням залежно від ринкових умов.

Дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги) у 2022 році становила 31431,00 тис. грн, у 2023 році порівняно із 2022 роком вона зросла на 7530,50 тис. грн (23,96 %), склавши 38961,50 тис. грн, а у 2024 році порівняно із 2023 роком – на 16012,50 тис. грн (41,10 %), склавши 54974,00 тис. грн. Зростання дебіторської заборгованості за продукцію може вказувати на активізацію продажів, але її суттєве збільшення у 2024 році несе ризики погіршення платіжної дисципліни контрагентів та підвищення фінансових ризиків.

Дебіторська заборгованість за розрахунками сумарно у 2022 році становила 3940,00 тис. грн, у 2023 році – 3060,50 тис. грн (порівняно із 2022 роком це на 879,50 тис. грн або на 22,32 % менше), а у 2024 році – 4915,00 тис. грн (порівняно із 2023 роком це на 1854,50 тис. грн або на 60,59 % більше). Зменшення дебіторської заборгованості за розрахунками у 2023 році позитивно позначилося на ліквідності підприємства, проте її зростання у 2024 році може свідчити про накопичення ризикованих боргів.

Інша поточна дебіторська заборгованість у ПП «ВІЛІС» у 2022 році була відсутня, проте з'явилася у 2023 році, становивши 3753,00 тис. грн, а у 2024 році її розмір різко зріс до 31710,00 тис. грн, що на 27957,00 тис. грн (744,92 %) більше за 2023 рік. Різке збільшення іншої поточної дебіторської заборгованості у 2024 році може вказувати на проблеми з розрахунками або значне відтермінування платежів, що потенційно ускладнює управління фінансовими потоками.

Сума грошей та їх еквівалентів у 2022 році становила 107,00 тис. грн, у 2023 році – 5580,50 тис. грн (на 5473,50 тис. грн більше за 2022 рік), а у 2024 році – 6940,50 тис. грн (на 1360,00 тис. грн більше за 2023 рік). Значне зростання показника вказує на покращення фінансової стійкості підприємства, однак надлишкові кошти, які не залучені в оборот чи інвестиції.

Також важливо проаналізувати пасивну частину джерел формування фінансових ресурсів підприємства – його капіталу (табл. 2.5). Так, протягом 2022-2024 років загальна сума капіталу підприємства лише зростала, а найбільшу питому частку в частині її структурних елементів займав саме позиковий капітал (рис. 2.5), що в середньому за останні три роки був більше 60 % загальної вартості капіталу ПП «ВІЛІС». У 2022 році сума позикового капіталу становила 75896,50 тис. грн, у 2023 році вона зросла на 32747,50 тис. грн (32,42 %) порівняно із 2022 роком, склавши 108644,00 тис. грн, а у 2024 році порівняно із 2023 роком – на 68122,00 тис. грн (62,70 %), склавши 176766,00 тис. грн.

Таблиця 2.5

Аналіз джерел формування фінансових ресурсів
ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, тис. грн

Показники	Рік			Відхилення			
				абсолютне, +/-		відносне, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Власний капітал	44926,00	59490,50	84951,50	14564,50	25461,00	32,42	42,80
Позиковий капітал	75896,50	108644,00	176766,00	32747,50	68122,00	43,15	62,70
Усього:	120822,50	168134,50	261717,50	47312,00	93583,00	39,16	55,66

Джерело: розраховано автором

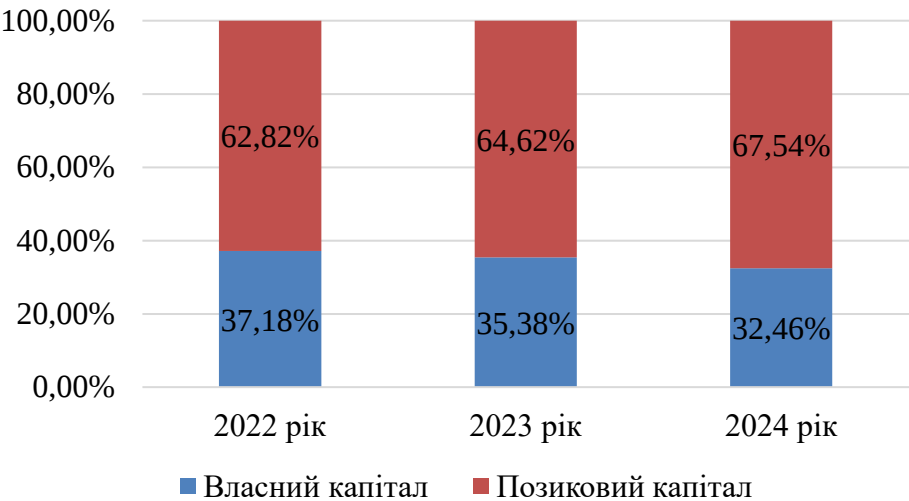

Рис. 2.5. Співвідношення структурних елементів фінансових ресурсів
ПП «ВІЛІС» за джерелами формування у 2022-2024 роках, %

Джерело: побудовано автором

Натомість питома вага власного капіталу у загальній структурі капіталу ПП «ВІЛІС» протягом 2022-2024 років становила 35 %. Загалом у 2022 році розмір власного капіталу становив 44926,00 тис. грн, у 2023 році він зріс на 14564,50 тис. грн (32,42 %) відносно до 2022 року, склавши 59490,50 тис. грн, а у 2024 році – на 25461,00 тис. грн (42,80 %) відносно до 2023 року, склавши 84951,50 тис. грн.

Таким чином, зростання загальної суми капіталу свідчить про розвиток підприємства та його фінансове зміцнення. Однак переважання позикового

капіталу свідчить про високе боргове навантаження, що може збільшувати фінансові ризики, особливо при несприятливих ринкових умовах.

Зростання власного капіталу є позитивним фактором, оскільки свідчить про накопичення фінансових ресурсів і зменшує залежність від кредиторів. Проте його частка в загальній структурі капіталу залишається відносно низькою, що може обмежувати фінансову автономію підприємства та впливати на його кредитоспроможність.

Отже, важливо більш детальніше дослідити структуру власного капіталу ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки (табл. 2.6; рис. 2.6).

Таблиця 2.6

Аналіз структурних елементів власного капіталу

ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, тис. грн

Показники	Рік			Відхилення			
				абсолютне, +/-		відносне, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Власний капітал всього, у т. ч.:	44926,00	59490,50	84951,50	14564,50	25461,00	32,42	42,80
- зареєстрований (пайовий) капітал	27500,00	33500,00	47000,00	6000,00	13500,00	21,82	40,30
- нерозподілений прибуток	17426,00	31990,50	47107,50	14564,50	15117,00	83,58	47,25
- неоплачений капітал	-	-6000,00	-9156,00	-	-3156,00	-	52,60

Джерело: розраховано автором

Сума зареєстрованого (пайового) капіталу ПП «ВІЛІС» у 2022 році становила 27500,00 тис. грн, у 2023 році вона зросла на 6000,00 тис. грн (21,82 %) порівняно із 2022 роком, склавши 33500,00 тис. грн, а у 2024 році – ще на 13500,00 тис. грн (40,30 %) порівняно із 2023 роком, склавши 47000,00 тис. грн.

Нерозподілений прибуток у 2022 році дорівнював 17426,00 тис. грн, у 2023 році його розмір зріс на 14564,50 тис. грн (83,58 %) відносно до 2022 року, склавши 31990,50 тис. грн, а у 2024 році – ще на 15117,00 тис. грн (47,25 %) відносно до 2023 року, склавши 47107,50 тис. грн.

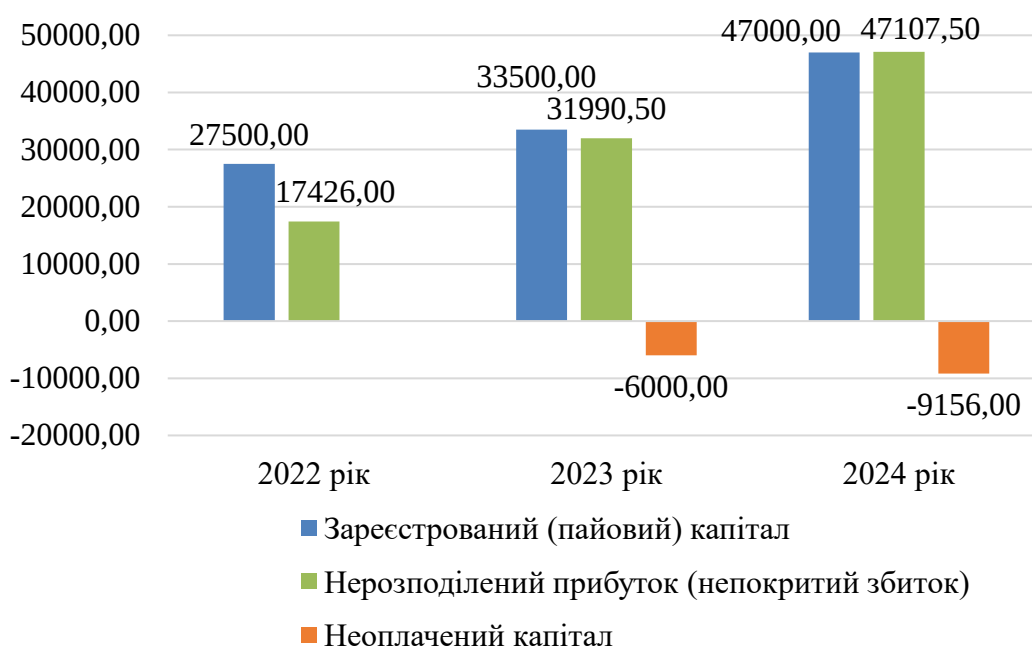

Рис. 2.6. Динаміка структурних елементів власного капіталу ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, тис. грн

Джерело: побудовано автором

Загалом стабільне зростання зареєстрованого (пайового) капіталу та нерозподіленого прибутку є позитивною динамікою, що свідчить про фінансове зміцнення підприємства і може сприяти підвищенню платоспроможності та інвестиційної привабливості.

Розмір неоплаченого капіталу у 2023 році склав 6000,00 тис. грн, що у 2024 році порівняно із 2023 роком зріс на 52,60 %, склавши 9156,00 тис. грн. У 2022 році неоплаченого капіталу не спостерігалось у діяльності ПП «ВІЛІС». Зазначимо, що збільшення неоплаченого капіталу у 2024 році є негативною тенденцією, оскільки вказує на незавершені фінансові зобов'язання власників перед підприємством, що відповідно може впливати на фінансову стійкість та створювати ризики для розширення діяльності.

Також нами було вирішено розглянути структуру наявного позикового капіталу на обраному підприємстві за останні три роки (табл. 2.7), що представлена довгостроковими та поточними зобов'язаннями та забезпеченнями (ПЗЗ), де частка поточних ПЗЗ в середньому за обраний період склала 66,89 %, а довгострокових ПЗЗ – 33,11 % (рис. 2.7).

Таблиця 2.7

Аналіз структурних елементів позикового капіталу
 ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, тис. грн

Показники	Рік			Відхилення			
				абсолютне, +/-		відносне, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Позиковий капітал	75896,50	108644,00	176766,00	32747,50	68122,00	43,15	62,70
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	32814,50	33544,00	44564,50	729,50	11020,50	2,22	32,85
Поточні зобов'язання та забезпечення	43082,00	75100,00	132201,50	32018,00	57101,50	74,32	76,03

Джерело: розраховано автором

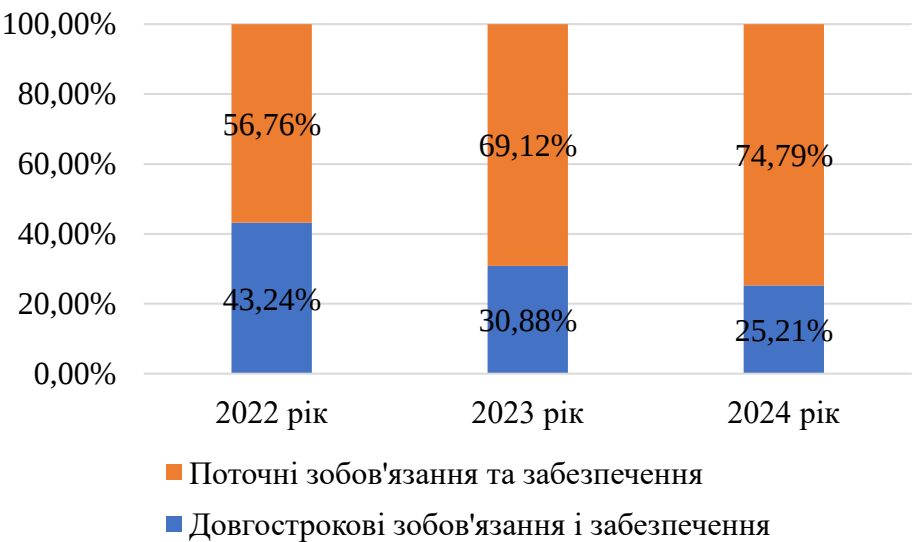

Рис. 2.7. Співвідношення структурних елементів позикового капіталу
 ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, %

Джерело: побудовано автором

Спираючись на дані аналізу, представленого у табл. 2.7, сума довгострокових ПЗЗ у 2022 році становила 32814,50 тис. грн, у 2023 році вона зросла на 729,50 тис. грн (2,22 %) відносно до 2022 року, склавши 33544,00 тис. грн, а у 2024 році – ще на 11020,50 тис. грн (32,85 %) порівняно із 2023 роком, становивши 44564,50 тис. грн. Зростання довгострокових ПЗЗ має

позитивну динаміку, що вказує на залучення підприємством фінансових ресурсів для стратегічного розвитку, модернізації та розширення діяльності.

Натомість поточні ПЗЗ у 2022 році склали 43082,00 тис. грн, у 2023 році їх розмір зріс на 32018,00 тис. грн (74,32 %) порівняно із 2022 роком, склавши 75100,00 тис. грн, а у 2024 році – ще на 57101,50 тис. грн (76,03 %) порівняно із 2023 роком, склавши 132201,50 тис. грн. Зазначимо, стрімке зростання поточних ПЗЗ є негативною тенденцією і вказує на значну залежність підприємства від короткострокових кредитів і позик, що підвищує ризик фінансової нестабільності, оскільки підприємство може зіткнутися з труднощами вчасного погашення боргів, що, відповідно, може призвести до зниження його платоспроможності та фінансової стійкості.

Таким чином, розглянемо детальніше поведінку довгострокових ПЗЗ та її складову частину (табл. 2.8; рис. 2.8).

Таблиця 2.8

Аналіз структурних елементів довгострокових зобов'язань і забезпечень

ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, тис. грн

Показники	Рік			Відхилення			
				абсолютне, +/-		відносне, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, з них:	32814,50	33544,00	44564,50	729,50	11020,50	2,22	32,85
- довгострокові кредити банків	10700,00	14518,00	25452,00	3818,00	10934,00	35,68	75,31
- інші довгострокові зобов'язання	14884,00	19026,00	19112,50	4142,00	86,50	27,83	0,45

Джерело: розраховано автором

Довгострокові кредити банків у 2022 році становили 10700,00 тис. грн, у 2023 році вони збільшилися на 3818,00 тис. грн (35,68 %) відносно до 2022 року, склавши 14518,00 тис. грн, а у 2024 році – ще на 10934,00 тис. грн (75,31 %) відносно до 2023 року, склавши 25451,00 тис. грн.

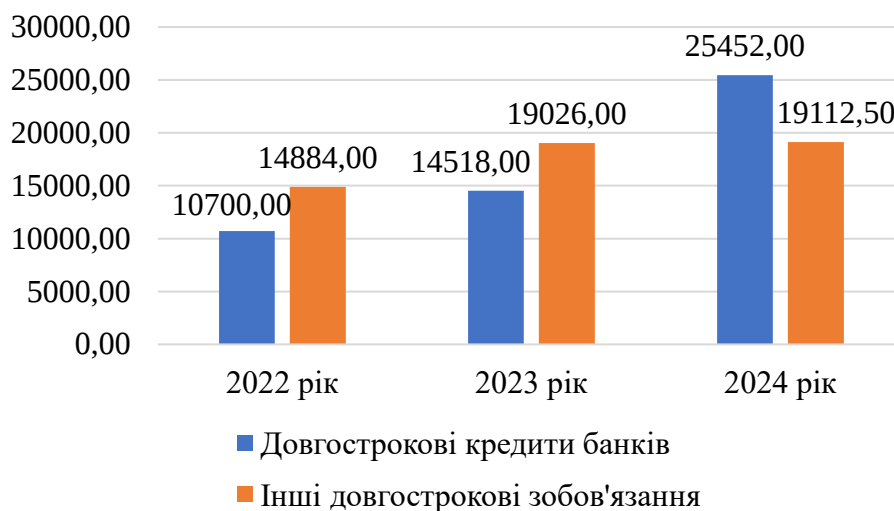

Рис. 2.8. Динаміка структурних елементів довгострокових зобов'язань і забезпечень ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, тис. грн

Джерело: побудовано автором

Зростання довгострокових кредитів банків є позитивним аспектом, оскільки вказує на підвищення рівня довіри фінансових установ до підприємства та його активний розвиток. Отримані кошти можуть бути спрямовані на інвестиційні проєкти, розширення виробництва чи модернізацію обладнання, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності.

Інші довгострокові зобов'язання у 2022 році дорівнювали 14884,00 тис. грн, у 2023 році вони зросли на 4142,00 тис. грн (27,83 %) до 19026,00 тис. грн порівняно із 2022 роком, а у 2024 році – ще на 86,50 тис. грн (0,45 %) порівняно із 2023 роком до 19112,50 тис. грн відповідно. Уповільнення зростання інших довгострокових зобов'язань у 2024 році, що може свідчити про обмежений доступ до альтернативних джерел фінансування, яке може змусити підприємство більше покладатися на банківські кредити, що, відповідно, підвищує фінансові ризики, зокрема ризик зростання витрат на обслуговування боргу.

І наостанок розглянемо також структурну складову поточних ПЗЗ (табл. 2.9; рис. 2.9) за 2022-2024 роки на ПП «ВІЛІС», що у більшості показує зростаючу тенденцію.

Таблиця 2.9

Аналіз структурних елементів поточних зобов'язань і забезпечень

ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, тис. грн

Показники	Рік			Відхилення			
				абсолютне, +/-		відносне, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Поточні зобов'язання і забезпечення, з них:	43082,00	75100,00	132201,50	32018,00	57101,50	74,32	76,03
- короткострокові кредити банків	3000,00	27070,00	49320,00	24070,00	22250,00	802,33	82,19
- поточна кредиторська заборгованість (ПКЗ), у т.ч.:	21310,50	24095,00	47331,50	2784,50	23236,50	13,07	96,44
- ПКЗ за товари, роботи, послуги	20506,00	22736,00	45410,50	2230,00	22674,50	10,87	99,73
- ПКЗ за розрахунками з бюджетом	531,00	1051,50	1020,00	520,50	-31,50	98,02	-3,00
- ПКЗ за розрахунками зі страхування	56,00	60,50	126,50	4,50	66,00	8,04	109,09
- ПКЗ за розрахунками з оплати праці	217,50	247,00	774,50	29,50	527,50	13,56	213,56
- інші поточні зобов'язання	18771,50	23935,00	26825,00	5163,50	2890,00	27,51	12,07

Джерело: розраховано автором

Так, сума короткострокових кредитів банків (ККБ) у 2022 році становила 3000,00 тис. грн, у 2023 році вона зросла на 24070,00 тис. грн (802,33 %) порівняно із 2022 роком, склавши 27070,00 тис. грн, а у 2024 році – ще на 22250,00 тис. грн (82,19 %) порівняно із 2023 роком, склавши 49320,00 тис. грн. З одного боку, зростання ККБ вказує на розширення діяльності підприємства та залучення додаткових ресурсів для фінансування оборотного капіталу, що є позитивним аспектом. З іншого – швидке нарощування ККБ підвищує фінансові ризики, оскільки підприємство має забезпечити їх своєчасне погашення, що може призвести до підвищеного навантаження на ліквідність.

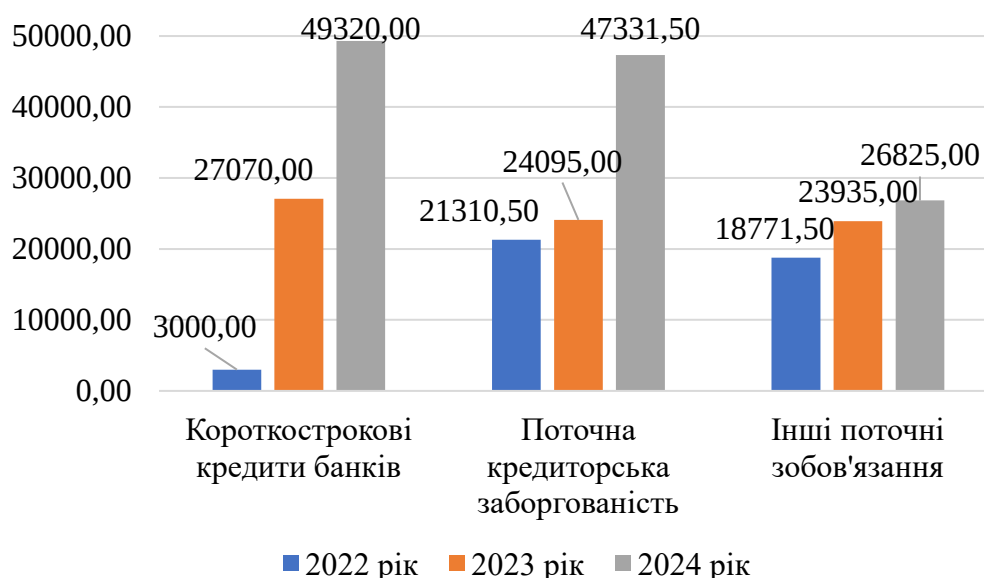

Рис. 2.9. Динаміка структурних елементів поточних зобов'язань і забезпечень ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, тис. грн

Джерело: побудовано автором

Загальний розмір поточної кредиторської заборгованості (ПКЗ) підприємства у 2022 році становив 21310,50 тис. грн, у 2023 році він зріс на 2784,50 тис. грн (13,07 %) відносно до 2022 року, склавши 24095,00 тис. грн, у 2024 році – ще на 23236,50 тис. грн (96,44 %) відносно до 2023 року, склавши 47331,50 тис. грн. Різке зростання поточної кредиторської заборгованості у 2024 році може свідчити про тимчасові труднощі з розрахунками або активне використання відстрочених платежів постачальникам. Якщо це контрольований процес, то він може допомогти підприємству ефективніше використовувати власні фінансові ресурси. В іншому випадку, накопичення боргів може створити ризики втрати довіри контрагентів і проблеми з постачанням необхідних ресурсів.

Зазначимо, що найбільшу питому вагу у загальному обсязі ПКЗ у 2024 році (рис. 2.10) займали ПКЗ за товари, роботи, послуги – 96,22 %, друге місце зайняли ПКЗ за розрахунками з бюджетом – 2,49 %, третє – ПКЗ за розрахунками з оплати праці (1,02 %), і найменшу частку склали – ПКЗ за розрахунками зі страхування (0,26 %).

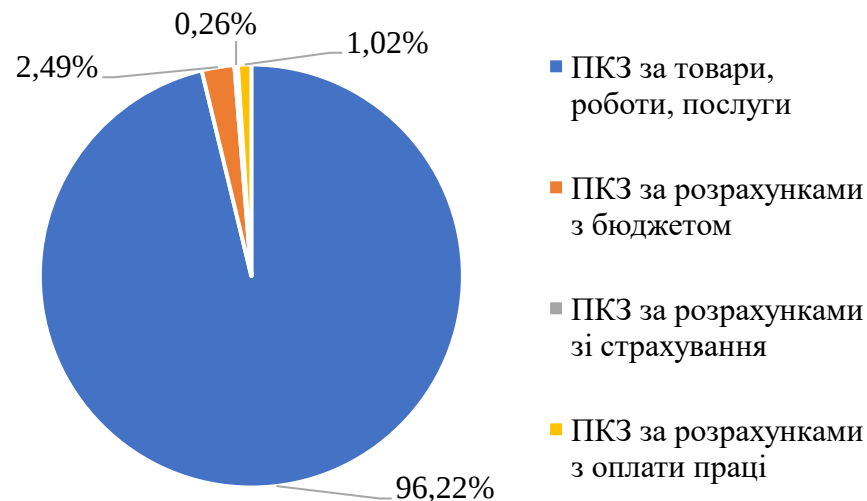

Рис. 2.10. Питома вага структурних елементів поточної кредиторської заборгованості у її загальному обсязі на ПП «ВІЛІС» за 2024 рік, %

Джерело: побудовано автором

Також згідно з даними табл. 2.9, інші поточні зобов'язання у 2022 році дорівнювали 18771,50 тис. грн, у 2023 році – 23935,00 тис. грн, що на 5163,50 тис. грн (27,51 %) більше за 2022 рік, а у 2024 році – 26825,00 тис. грн, що на 2890,00 тис. грн (12,07 %) більше за 2023 рік. Досить суттєве зростання у 2023 році та уповільнення темпів зростання у 2024 році може свідчити про певну стабілізацію фінансової політики підприємства, що є позитивним сигналом.

Для бачення реальної ситуації щодо формування та використання фінансових ресурсів на ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, вважаємо за доцільне здійснити оцінку ключових показників ефективності управління ними.

2.3. Оцінка індикаторів ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства

Показники ліквідності та платоспроможності є одними з головних детермінант щодо визначення ефективності управління фінансовими ресурсами на підприємстві. Відтак розглянемо детальніше їхню економічну природу на

ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, розпочавши наше дослідження із аналізу ліквідності активів та пасивів балансу обраного нами підприємства (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Аналіз ліквідності активів та пасивів балансу

ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, тис. грн

Активи	Рік			Пасиви	Рік		
	2022	2023	2024		2022	2023	2024
A1	107,00	5580,50	6940,50	П1	40082,00	48030,00	82881,50
A2	35371,00	45775,00	91599,00	П2	3000,00	27070,00	49320,00
A3	28153,00	36019,50	42798,50	П3	32814,50	33544,00	44564,50
A4	57191,50	80759,50	120379,50	П4	44926,00	59490,50	84951,50
Баланс	120822,50	168134,50	261717,50	Баланс	120822,50	168134,50	261717,50

Джерело: розраховано автором

Відомо, що підтвердження ліквідності активів та пасивів балансу підприємства можна перевірити через виконання таких рівностей:

$$A1 \geq П1, A2 \geq П2, A3 \geq П3, A4 \leq П4 \quad (2.1)$$

Спираючись на проаналізоване у табл. 2.10, бачимо, що із усіх рівностей виконується лише одна (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Аналіз виконуваності умов ліквідності балансу ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки

	2022 рік	2023 рік	2024 рік
$A1 \geq П1$	Не виконується	Не виконується	Не виконується
$A2 \geq П2$	Виконується	Виконується	Виконується
$A3 \geq П3$	Не виконується	Не виконується	Не виконується
$A4 \leq П4$	Не виконується	Не виконується	Не виконується

Джерело: розраховано автором

Таким чином, виконання лише однієї рівності ($A2 \geq П2$) свідчить про те, що підприємство має проблеми з ліквідністю. Це означає, що найбільш ліквідні активи (гроші та їх еквіваленти) не покривають найбільш термінові

зобов'язання, що може призвести до проблем із виконанням поточних платежів. Менш ліквідні активи (запаси, дебіторська заборгованість) не достатньо покривають середньострокові зобов'язання, що може ускладнювати фінансову стабільність. Значна частка важколіквідних активів (необоротні активи) вказує на перевищення довгострокових активів над довгостроковими пасивами, що може уповільнювати фінансову гнучкість підприємства. Загалом, така ситуація вказує на ризики платоспроможності та можливі труднощі з покриттям короткострокових зобов'язань.

Також вважаємо за потрібне здійснити розрахунок коефіцієнта платоспроможності підприємства, що розраховується за формулою:

$$K_{\text{пл}} = \frac{A_1 + 0,5 \cdot A_2 + 0,3 \cdot A_3}{P_1 + 0,5 \cdot P_2 + 0,3 \cdot P_3} \quad (2.2)$$

Динаміка коефіцієнта платоспроможності ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки зображена на рис. 2.11.

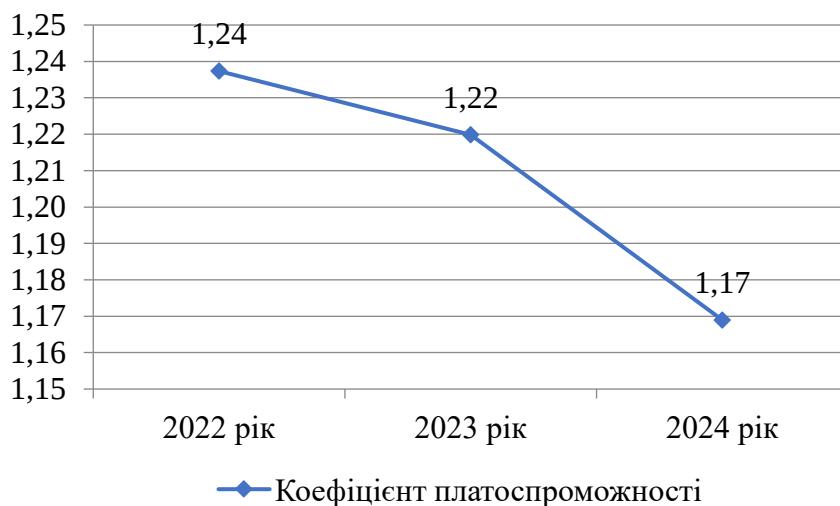

Рис. 2.11. Динаміка коефіцієнту платоспроможності ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, грн/грн

Джерело: побудовано автором

Як відомо, збільшення значення показника платоспроможності вказує на її зміцнення, а також покращення структури активів та пасивів балансу підприємства. Як бачимо, на ПП «ВІЛІС», навпаки, спостерігається тенденція

до зниження значення розрахованого показника, що свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства. Крім того, з кожним роком підприємство поступово втрачає здатність покривати свої зобов'язання власними активами, що може збільшувати фінансові ризики та знижувати довіру кредиторів і інвесторів. Якщо така тенденція збережеться, ПП «ВІЛІС» може зіткнутися з проблемами ліквідності та необхідністю залучення додаткового фінансування, що, в принципі, вже й спостерігається.

Також визначити рівень ліквідності ПП «ВІЛІС» нам допоможе аналіз показників ліквідності за 2022-2024 роки (табл. 2.12; рис. 2.12).

Таблиця 2.12

Аналіз показників ліквідності ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки

Показники	Рік			Відхилення			
				абсолютне, +/-		відносне, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Вихідні дані, тис. грн							
Грошові кошти	107,00	5580,50	6940,50	5473,50	1360,00	5115,42	24,37
Поточні зобов'язання	43082,00	75100,00	132201,50	32018,00	57101,50	74,32	76,03
Дебіторська заборгованість	35371,00	45775,00	91599,00	10404,00	45824,00	29,41	100,11
Оборотні активи	63631,00	87375,00	141338,00	23744,00	53963,00	37,32	61,76
Запаси	28153,00	36019,50	42798,50	7866,50	6779,00	27,94	18,82
Кредиторська заборгованість	40082,00	48030,00	82881,50	7948,00	34851,50	19,83	72,56
Необоротні активи	57191,50	80759,50	120379,50	23568,00	39620,00	41,21	49,06
Активи	120822,50	168134,50	261717,50	47312,00	93583,00	39,16	55,66
Розрахунок показників ліквідності, грн/грн							
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,002	0,074	0,052	0,072	-0,022	2891,89	-29,35
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,823	0,684	0,745	-0,140	0,062	-16,96	9,00
Коефіцієнт покриття	1,477	1,163	1,069	-0,314	-0,094	-21,23	-8,11
Коефіцієнт ліквідності запасів	0,233	0,214	0,164	-0,019	-0,051	-8,06	-23,67

Продовження табл. 2.12

1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	0,882	0,953	1,105	0,071	0,152	8,00	15,96
Коефіцієнт мобільності активів	0,527	0,520	0,540	-0,007	0,020	-1,32	3,92
Коефіцієнт співвідношення активів	1,113	1,082	1,174	-0,031	0,092	-2,76	8,52

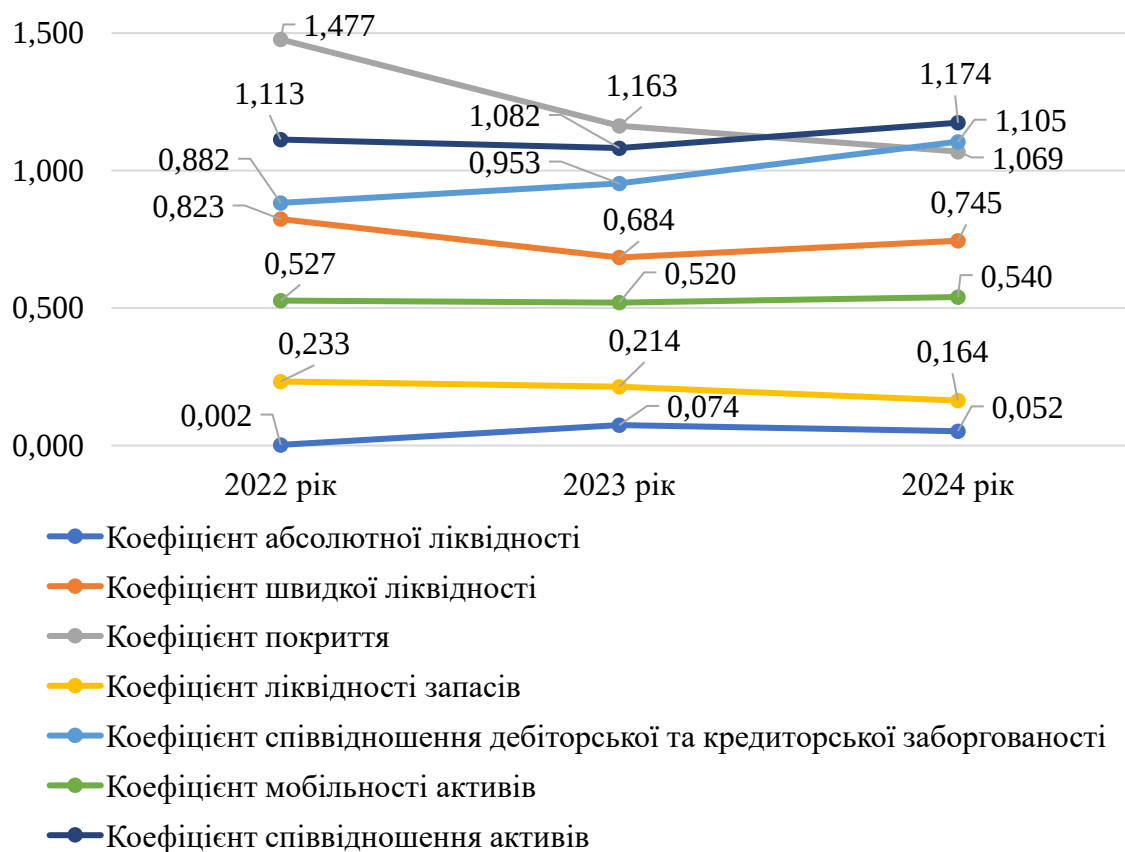
Джерело: розраховано автором

Рис. 2.12. Динаміка показників ліквідності ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, грн/грн

Джерело: побудовано автором

Коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2022 році становив 0,002 грн/грн, у 2023 році він зріс на 0,072 грн/грн (2891,89 %) порівняно із 2022 роком,

склавши 0,074 грн/грн, проте у 2024 році, навпаки, знизився на 0,022 грн/грн (29,35 %) порівняно із 2023 роком, склавши 0,052 грн/грн. Така динаміка вказує на недостатність у підприємства високоліквідних активів (грошових коштів та їх еквівалентів), що може ускладнювати своєчасне погашення його зобов'язань.

Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2022 році дорівнював 0,823 грн/грн, у 2023 році його значення зменшилося на 0,14 грн/грн (16,96 %) відносно до 2022 року, а у 2024 році, навпаки, зросло на 0,062 грн/грн (9,00 %) відносно до 2023 року – це вказує на певні проблеми з покриттям короткострокових зобов'язань швидколіквідними активами (грошовими коштами тощо).

Коефіцієнт покриття у 2022 році становив 1,477 грн/грн, у 2023 році він зменшився на 0,314 грн/грн (21,23 %) порівняно із 2022 роком, склавши 1,163 грн/грн, а у 2024 році – ще на 0,094 грн/грн (8,11 %) порівняно із 2023 роком, склавши 1,069 грн/грн. Поступове зниження загальної ліквідності підприємства свідчить про збільшення ризику виникнення фінансових труднощів, що відповідно оцінюється негативно.

Коефіцієнт ліквідності запасів у 2022 році склав 0,233 грн/грн, у 2023 році він зменшився на 0,019 грн/грн (8,06 %) порівняно із 2022 роком, склавши 0,214 грн/грн, а у 2024 році – ще на 0,051 грн/грн (23,67 %) порівняно із 2023 роком, склавши 0,164 грн/грн. Як бачимо, частка запасів у поточних активах зменшується, що може свідчити про труднощі з оборотністю запасів або їх недостатній рівень для безперебійного виробничого процесу.

Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості у 2022 році становив 0,882 грн/грн, у 2023 році він зріс на 0,071 грн/грн (8,00 %) порівняно із 2022 роком, склавши 0,953 грн/грн, а у 2024 році – ще на 0,152 грн/грн (15,96 %) порівняно із 2023 роком, склавши 1,105 грн/грн. Загалом, дебіторська заборгованість перевищує кредиторську, а це, у свою чергу, може сприяти підвищенню фінансової стійкості підприємства.

Коефіцієнт мобільності активів у 2022 році дорівнював 0,527 грн/грн, у 2023 році він знизився на 0,007 грн/грн (1,32 %) відносно до 2022 року, становивши 0,52 грн/грн, проте у 2024 році, навпаки, зріс на 0,02 грн/грн

(3,92 %) відносно до 2023 року, становивши 0,54 грн/грн. Така динаміка вказує на нестабільність структури активів, що може ускладнювати ефективне управління ресурсами підприємства.

Коефіцієнт співвідношення активів у 2022 році склав 1,113 грн/грн, у 2023 році він зменшився на 0,031 грн/грн (2,76 %) відносно до 2022 року, склавши 1,082 грн/грн, а у 2024 році, навпаки, збільшився на 0,092 грн/грн (8,52 %) відносно до 2023 року, склавши 1,174 грн/грн. Такі зміни свідчать про покращення структури активів та посилення фінансової стійкості підприємства.

Таким чином, у цілому підприємство має проблеми з ліквідністю, що може спричинити труднощі з виконанням зобов'язань. Зниження ключових показників ліквідності може свідчити про зростання боргового навантаження або недостатність оборотних активів.

Ще одним із методів визначення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства є здійснення аналізу показників ділової активності ПП «ВІПС» за 2022-2024 роки (табл. 2.13; рис. 2.13).

Коефіцієнт оборотності активів у 2022 році склав 1,89 грн/грн, у 2023 році він зменшився на 17,43 % порівняно із 2022 роком, склавши 1,56 грн/грн, а у 2024 році – ще на 4,00 % порівняно із 2023 роком, склавши 1,50 грн/грн. Така тенденція вказує на зниження ефективності управління активами, що може призвести до уповільнення зростання прибутковості.

Коефіцієнт оборотності обігових коштів у 2022 році становив 3,58 грн/грн, у 2023 році він зменшився на 16,32 % відносно до 2022 року, склавши 3,00 грн/грн, а у 2024 році – ще на 7,62 % відносно до 2023 року, склавши 2,77 грн/грн, що, як наслідок, може призводити до дефіциту ліквідності та необхідності залучення додаткових короткострокових позик.

Коефіцієнт оборотності запасів у 2022 році становив 6,57 грн/грн, у 2023 році він зменшився на 10,55 % порівняно із 2022 роком до 5,87 грн/грн, а у 2024 році, навпаки, зріс на 27,63 % порівняно із 2023 роком до 7,50 грн/грн. Загалом зростання у 2024 році свідчить про покращення швидкості реалізації товарів чи використання матеріалів.

Таблиця 2.13

Аналіз показників ділової активності ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки

Показники	Рік			Відхилення			
				абсолютне, +/-		відносне, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вихідні дані, тис. грн							
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	227 898,00	261 873,00	391 338,00	33 975,00	129 465,00	14,91	49,44
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-184 825,00	-211 528,00	-320 784,00	-26 703,00	-109 256,00	14,45	51,65
Валюта балансу	120 822,50	168 134,50	261 717,50	47 312,00	93 583,00	39,16	55,66
Оборотні активи	63 631,00	87 375,00	141 338,00	23 744,00	53 963,00	37,32	61,76
Запаси	28 153,00	36 019,50	42 798,50	7 866,50	6 779,00	27,94	18,82
Дебіторська заборгованість	35 371,00	42 022,00	59 889,00	6 651,00	17 867,00	18,80	42,52
Кредиторська заборгованість	20 506,00	22 736,00	45 410,50	2 230,00	22 674,50	10,87	99,73
Розрахунок показників ділової активності, грн/грн							
Коефіцієнт оборотності активів	1,89	1,56	1,50	-0,33	-0,06	-17,43	-4,00
Коефіцієнт оборотності обігових коштів	3,58	3,00	2,77	-0,58	-0,23	-16,32	-7,62
Коефіцієнт оборотності запасів	6,57	5,87	7,50	-1	2	-10,55	27,63
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	6,44	6,23	6,53	-0,21	0,30	-3,28	4,86
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	11,11	11,52	8,62	0,40	-2,90	3,64	-25,18

Джерело: розраховано автором

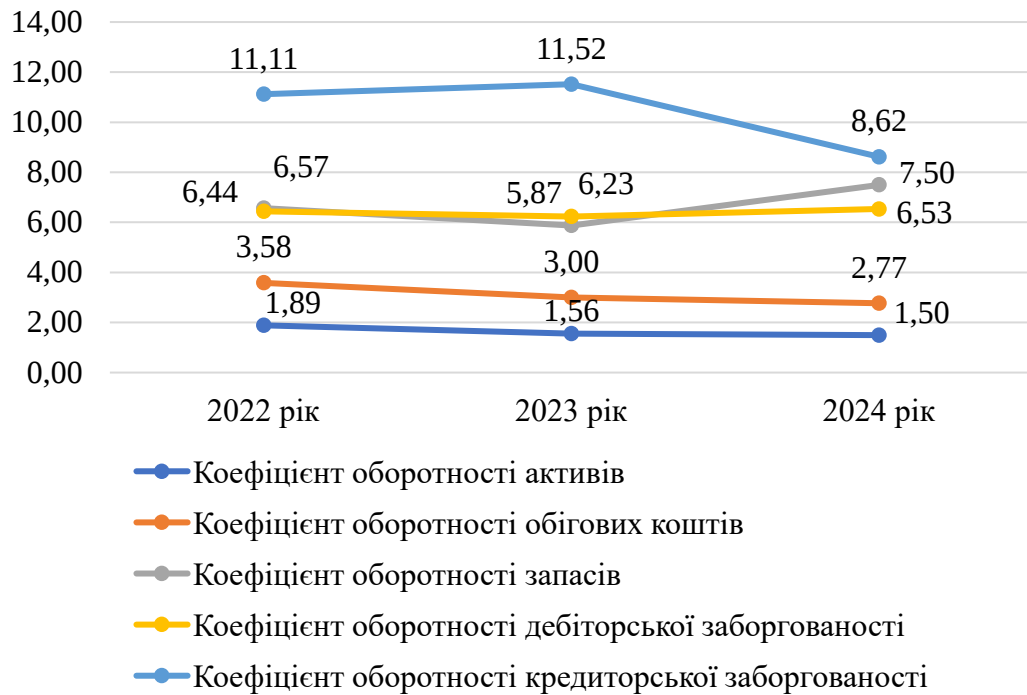

Рис. 2.13. Динаміка показників ділової активності ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, грн/грн

Джерело: побудовано автором

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості у 2022 році дорівнював 6,44 грн/грн, у 2023 році його значення впало на 3,28 % порівняно із 2022 роком, склавши 6,23 грн/грн, проте у 2024 році, навпаки, зросло на 4,86 % порівняно із 2023 роком, склавши 6,53 грн/грн. Така динаміка означає, що у 2023 році підприємство, ймовірно, стикалося з проблемами в отриманні платежів від боржників, однак у 2024 році ситуація покращилася, що оцінюється позитивно.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості у 2022 році становив 11,11 грн/грн, у 2023 році він зріс на 3,64 % відносно до 2022 року, склавши 11,52 грн/грн, проте у 2024 році, навпаки, впав на 25,18 % відносно до 2023 року, склавши 8,62 грн/грн. Значне падіння значення показника у 2024 році може вказувати на затримку виплат з боку підприємства постачальникам, що у майбутньому може призвести до зниження довіри з їхнього боку та до складнощів при здійсненні закупівель.

Таким чином, є потреба у розрахунку періодів обороту та погашення розрахованих вище показників ділової активності на ПП «ВІЛІС» протягом 2022-2024 років (табл. 2.14; рис. 2.14).

Таблиця 2.14

Розрахунок періодів обороту та погашення показників ділової активності
ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, дні

Показники	Рік			Відхилення			
	2022	2023	2024	абсолютне, +/-		відносне, %	
				2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Період обороту обігових коштів	101	120	130	20	10	19,50	8,25
Період одного обороту запасів	55	61	48	6	-13	11,79	-21,65
Період погашення дебіторської заборгованості	56	58	55	2	-3	3,39	-4,63
Період погашення кредиторської заборгованості	32	31	42	-1	11	-3,51	33,65

Джерело: розраховано автором

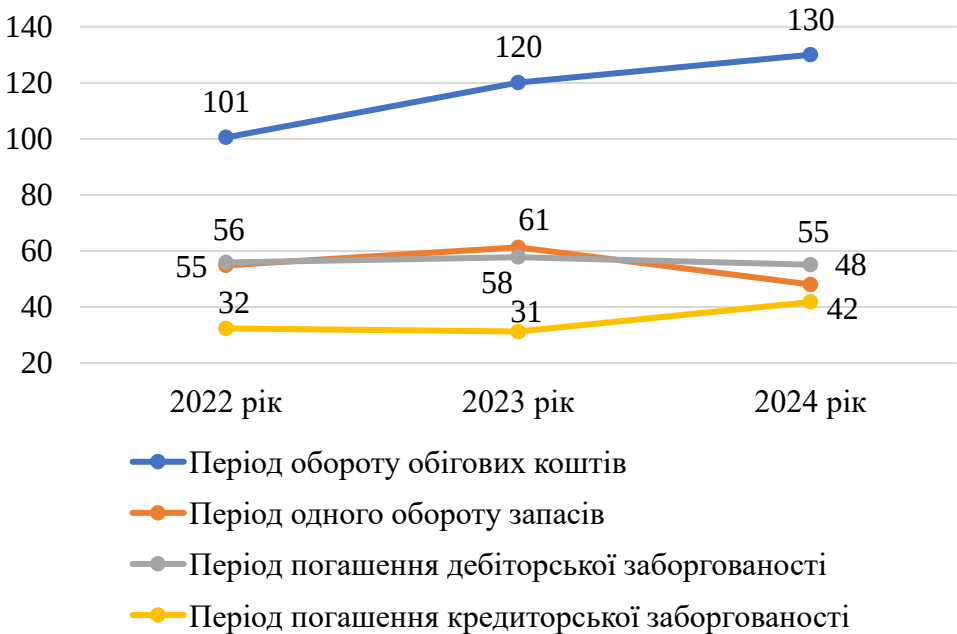

Рис. 2.14. Динаміка показників ділової активності ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, грн/грн

Джерело: побудовано автором

Отже, згідно із табл. 2.14 та рис. 2.14, період обороту обігових коштів у 2022 році становив 101 день, у 2023 році він зріс на 19,50 % порівняно із 2022 роком і склав 120 днів, а у 2024 році ще зріс на 8,25 % порівняно із 2023 роком, склавши 130 днів – таке зростання вказує на необхідність залучення додаткового фінансування (наприклад, кредити), оскільки спостерігається зменшення ліквідності активів.

Період одного обороту запасів у 2022 році його значення становило 55 днів, у 2023 році це значення зросло на 11,79 % порівняно із 2022 роком, склавши 61 день, а у 2024 році – навпаки, зменшилося на 21,65 % порівняно із 2023 роком, склавши 48 днів.

Період погашення дебіторської заборгованості у 2022 році дорівнював 56 днів, у 2023 році він зріс на 3,39 % порівняно із попереднім роком, склавши 58 днів, а у 2024 році – навпаки, зменшився на 4,63 % порівняно із 2023 роком, склавши 55 днів.

Період погашення кредиторської заборгованості у 2022 році склав 32 дні, у 2023 році він зменшився на 3,51 % відносно до 2022 року, склавши 31 день, а у 2024 році – зріс на 33,65 % відносно до 2023 року, склавши 42 дні.

Виходячи з цього можна зробити висновок, що підприємство стикається зі зниженням оборотності активів і подовженням обігу обігових коштів, що свідчить про уповільнення фінансових потоків і можливі проблеми з ліквідністю. Водночас позитивним є покращення оборотності запасів і скорочення строків погашення дебіторської заборгованості у 2024 році. Загалом ситуація вимагає оптимізації фінансового управління для збереження стійкості.

Ще одним важливим етапом визначення ефективності управління фінансовими ресурсами на ПП «ВІЛІС» є аналіз показників рентабельності, оскільки він дозволяє побачити рівень здатності підприємства генерувати прибуток від вкладених коштів, активів і власного капіталу, що також дає можливість виявити сильні та слабкі сторони фінансового управління, оцінити доцільність залучення зовнішніх ресурсів і розробити стратегії для підвищення прибутковості та фінансової стійкості підприємства (табл. 2.15; рис. 2.15).

Таблиця 2.15

Аналіз показників рентабельності ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки

Показники	Рік			Відхилення			
				абсолютне, +/-		відносне, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вихідні дані, тис. грн							
Чистий прибуток	14 560,00	14 569,00	15 665,00	9,00	1 096,00	0,06	7,52
Активи	120 822,50	168 134,50	261 717,50	47 312,00	93 583,00	39,16	55,66
Власний капітал	44 926,00	59 490,50	84 951,50	14 564,50	25 461,00	32,42	42,80
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	227 898,00	261 873,00	391 338,00	33 975,00	129 465,00	14,91	49,44
Операційний прибуток	14 256,00	17 758,00	22 510,00	3 502,00	4 752,00	24,57	26,76
Валовий прибуток	43 073,00	50 345,00	70 554,00	7 272,00	20 209,00	16,88	40,14
Розрахунок показників рентабельності, %							
Рентабельність активів (ROA)	12,05	8,67	5,99	-3,39	-2,68	-	-
Рентабельність власного капіталу (ROE)	32,41	24,49	18,44	-7,92	-6,05	-	-
Рентабельність продажу (ROS)	6,39	5,56	4,00	-0,83	-1,56	-	-
Рентабельність операційної діяльності (OPM)	6,26	6,78	5,75	0,53	-1,03	-	-
Валовий рівень рентабельності (GPM)	18,90	19,22	18,03	0,32	-1,20	-	-

Джерело: розраховано автором

Таким чином, рентабельність активів (ROA) у 2022 році склала 12,05 %, у 2023 році вона зменшилася на 3,39% порівняно із 2022 роком, склавши 8,67%, а у 2024 році – ще на 2,68 % порівняно із 2023 роком, склавши 5,99 %.

Рентабельність власного капіталу (ROE) у 2022 році склала 32,41 %, у 2023 році вона зменшилася на 7,92 % порівняно із 2022 роком, склавши 24,49 %, а у 2024 році – ще на 6,05 % порівняно із 2023 роком, склавши 18,44 %.

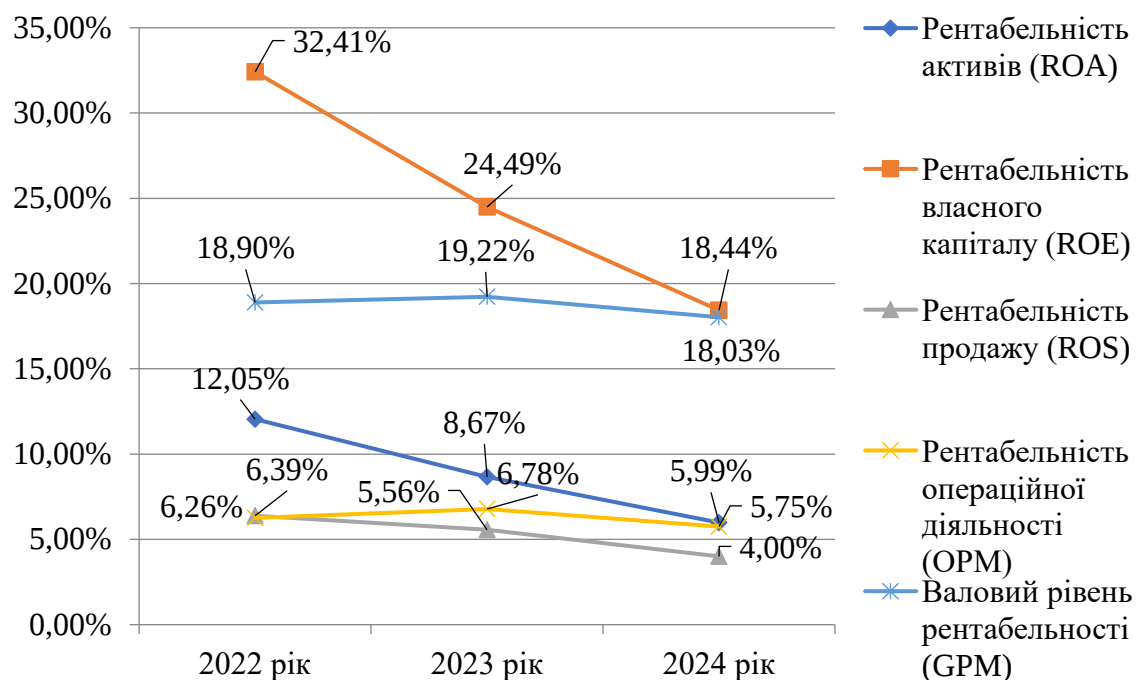

Рис. 2.15. Динаміка показників рентабельності ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки, %

Джерело: побудовано автором

Рентабельність продажу (ROS) у 2022 році становила 6,39 %, у 2023 році вона зменшилася на 0,83 % порівняно із 2022 роком, становивши 5,56 %, а у 2024 році – ще на 1,56 % порівняно із 2023 роком, становивши 4,00 %.

Рентабельність операційної діяльності (OPM) у 2022 році склала 6,26 %, у 2023 році вона зросла на 0,53 % порівняно із 2022 роком, становивши 6,78 %, а у 2024 році, навпаки, зменшилася на 1,03 % порівняно із 2023 роком і склала 5,75 %.

Валовий рівень рентабельності (GPM) у 2022 році становив 18,90 %, у 2023 році він зріс на 0,32 % порівняно із 2022 роком, тобто до 19,22 %, а у 2024 році, навпаки, зменшився на 1,20 % порівняно із 2023 роком, склавши 18,03 %.

Отже, динаміка показників рентабельності демонструє тенденцію до зниження прибутковості підприємства, що свідчить про погіршення ефективності використання його фінансових ресурсів. Зменшення показників

ROA та ROE вказує на зниження віддачі від активів і власного капіталу, що може бути наслідком зростання витрат або зменшення доходів. Скорочення ROS сигналізує про зменшення прибутковості продажів, що може свідчити про підвищення собівартості або ціновий тиск на продукцію. Нестабільність ОРМ та GPM може вказувати на зміну у витратах підприємства або вплив зовнішніх факторів, таких як коливання цін на сировину. Така динаміка може призвести до фінансової нестабільності, ускладнення доступу до кредитних ресурсів та необхідності перегляду стратегії управління витратами й ціноутворення.

Також невід’ємним корисним інструментом для оцінки ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства є факторний аналіз, завдяки якому можна визначити, які саме чинники найбільше впливають на ключові фінансові показники, а також дає змогу підприємству ухвалювати обґрунтовані рішення щодо підвищення ефективності використання наявних ресурсів для забезпечення фінансової стійкості та довгострокового розвитку.

Таким чином, ми вирішили здійснити факторний аналіз показника рентабельності власного капіталу та коефіцієнту обороту обігових коштів ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки. Першим чином розрахуємо вплив декількох факторів на узагальнюючий показник шляхом застосування методу ланцюгових підстановок (табл. 2.16; табл. 2.17).

Таблиця 2.16

Вихідні дані для здійснення факторного аналізу
методом ланцюгових підстановок ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки

Показники	Рік			Відхилення			
				абсолютне, +/-		відносне, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Чистий прибуток (ЧП)	14560,00	17758,00	22510,00	3198,00	4752,00	21,96	26,76
Власний капітал (ВК)	44926,00	59490,50	84951,50	14564,50	25461,00	32,42	42,80
Рентабельність власного капіталу (Рвк)	32,41	24,49	18,44	-7,92	-6,05	-24,44	-24,70

Джерело: розраховано автором

Таблиця 2.17

Розрахунок впливу факторів на узагальнюючий фактор
методом ланцюгових підстановок на ПП «ВІЛІС»

Назва фактору	Фактори, які впливають на показник		Узагал. фактор (ЧП)	Величина впливу фактору
	ВК	Рвк		
Нульова підстановка	59490,50	24,49	1456900,00	-
Вплив ВК	84951,50	24,49	2080430,33	623530,33
Вплив Рвк	84951,50	18,44	1566500,00	-513930,33
			Всього:	109600,00

Джерело: розраховано автором

Отже, при збільшенні величини власного капіталу на 25461,00 тис. грн зріс і чистий прибуток – на 623530,33 тис. грн. В той же ж час, зменшення показника рентабельності власного капіталу на 6,05 грн/грн призвело до зменшення чистого прибутку – на 513930,33 тис. грн. У сукупності вплив зміни величин обох факторів призвів до збільшення чистого прибутку на 109600,00 тис. грн, що є позитивним сигналом і який показує та доводить прямий безпосередній вплив факторів на чистий прибуток.

Також нами було здійснено факторний аналіз коефіцієнту оборотності обігових коштів шляхом застосування методу абсолютних різниць (табл. 2.18).

Таблиця 2.16

Вихідні дані для здійснення факторного аналізу
методом абсолютних різниць ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки

Показники	Рік			Відхилення			
				абсолютне, +/-		відносне, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	227898,00	261873,00	391338,00	33975,00	129465,00	14,91	49,44
Оборотні активи	63631,00	87375,00	141338,00	23744,00	53963,00	37,32	61,76
Коефіцієнт оборотності обігових коштів	3,58	3,00	2,77	-0,58	-0,23	-16,32	-7,62

Джерело: розраховано автором

Згідно методу абсолютних різниць нам необхідно розрахувати вплив чистого доходу від реалізації продукції та коефіцієнту оборотності обігових коштів на результуючий показник – оборотні активи підприємства:

1. Вплив зміни величини чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на величину оборотних активів:

$$3,00 * 129465,00 = 388021,61 \text{ тис. грн} \quad (2.3)$$

2. Вплив зміни величини коефіцієнту оборотності обігових коштів на величину оборотних активів:

$$391338,00 * (-0,23) = -89344,95 \text{ тис. грн} \quad (2.4)$$

3. Загальний вплив факторів на величину оборотних активів:

$$388021,61 + (-89344,95) = 298676,65 \text{ тис. грн} \quad (2.5)$$

Отже, збільшення чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 129465,00 тис. грн призвело до збільшення розміру оборотних активів на 388021,61 тис. грн. Натомість зменшення показника оборотності обігових коштів у 2024 році на 0,23 грн/грн спричинило зменшення розміру оборотних активів на 89344,95 тис. грн. Загалом обидва фактори призвели до збільшення суми результуючого показника на 298676,65 тис. грн, що є позитивною тенденцією, і знову підтверджує прямий вплив факторів на оборотні активи підприємства.

Також важливо здійснити прогнозний аналіз ключових показників, що впливають на рівень формування фінансових ресурсів ПП «ВІЛІС» – власного та позикового капіталів, дебіторської та кредиторської заборгованостей. Таким чином, прогнозний аналіз динаміки власного і позикового капіталу на 2025 рік дозволить оцінити фінансову стійкість і потребу в додатковому фінансуванні, а прогнозування дебіторської та кредиторської заборгованостей допоможе

визначити ефективність управління грошовими потоками та ліквідністю.

Розрахунок прогнозних значень показників представлено у табл. 2.17 та на рис. 2.16.

Таблиця 2.17

Прогнозний аналіз ключових показників, що впливають
на формування фінансових ресурсів ПП «ВІЛІС» на 2025 рік

Показники	Роки			Середнє значення	Відносне відхилення, %			Прогноз на 2025 рік
	2022	2023	2024		2023/ 2022	2024/ 2023	Середнє значення	
Власний капітал	44926,00	59490,50	84951,50	63122,67	1,32	1,43	1,38	86862,25
Позиковий капітал	75896,50	108644,00	176766,00	120435,50	1,43	1,63	1,53	184175,75
Дебіторська заборгованість	35371,00	42022,00	59889,00	45760,67	1,19	1,43	1,31	59791,29
Кредиторська заборгованість	20506,00	22736,00	45410,50	29550,83	1,11	2,00	1,55	45893,09

Джерело: розраховано автором

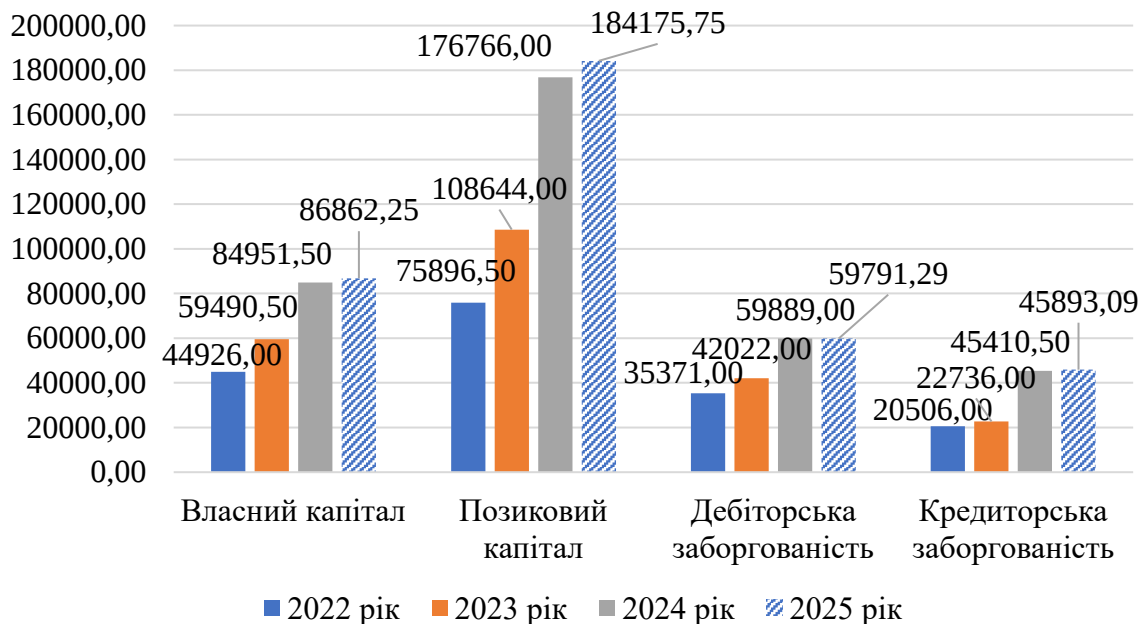

Рис. 2.16. Прогнозний аналіз ключових показників, що впливають на формування фінансових ресурсів ПП «ВІЛІС» на 2025 рік, тис. грн

Джерело: побудовано автором

Отже, власний капітал у 2025 році порівняно із 2024 роком обіцяє зрости на 1910,75 тис. грн, склавши 86862,25 тис. грн. Також у 2025 році обіцяє зрости й позиковий капітал – на 7409,75 тис. грн, становивши 184175,75 тис. грн. Сума дебіторської заборгованості у 2025 році зменшиться на 97,71 тис. грн, склавши 59791,29 тис. грн, натомість сума кредиторської заборгованості, навпаки, зросте на 482,59 тис. грн, склавши 45893,09 тис. грн.

Таким чином, можна зробити висновок, що подальше зростання як власного, так і позикового капіталу підприємства вказує на розширення фінансових ресурсів для розвитку власної виробничої діяльності. Однак, зростання позикового капіталу випереджає приріст власного, що може збільшити фінансові ризики та залежність від зовнішніх джерел фінансування. Зменшення дебіторської заборгованості свідчить про покращення управління розрахунками з контрагентами та прискорення обігу коштів, що позитивно впливає на ліквідність. Водночас, зростання кредиторської заборгованості може означати збільшення зобов'язань перед постачальниками, що потенційно може створювати додаткове навантаження на фінансову стійкість підприємства.

Задля створення цілісної та повної картини про фінансові результати діяльності досліджуваного підприємства, а також визначення ключових фінансових ризиків, що впливають на фінансово-економічну безпеку підприємства, варто здійснити діагностику цих загроз. Серед основних підходів оцінки зазначених загроз в практиці використовують такі дискримінантні мультиплікативні моделі прогнозування ймовірності банкрутства підприємства як модель Альтмана, Спрінгейта, Таффлера тощо [64].

Модель Альтмана є класичною п'ятифакторною моделлю, що використовує статистичний аналіз для визначення платоспроможності підприємства, аналізує ключові фінансові індикатори діяльності підприємства, тим самим комплексно оцінюючи загрозу неплатоспроможності, та визначається за формулою:

$$Z_x = 1,2 * X_1 + 1,4 * X_2 + 3,3 * X_3 + 0,6 * X_4 + 1,0 * X_5 , \quad (2.6)$$

де: X_1 – це співвідношення робочого капіталу та загального обсягу активів підприємства;

X_2 – співвідношення чистого прибутку до загального обсягу активів;

X_3 – співвідношення чистого доходу від реалізації продукції до загального обсягу активів;

X_4 – співвідношення ринкової вартості акцій підприємства до суми заборгованості;

X_5 – співвідношення обсягу проданого до загального обсягу активів [13].

Однак враховуючи те, що класична модель Альтмана розрахована саме на підприємства, акції яких котируються на фондовій біржі, а ПП «ВІЛІС» не має таких власних акцій, нами пропонується модель Альтмана, що підходить для таких непублічних підприємств як ПП «ВІЛІС»:

$$Z_x = 0,717 * X_1 + 0,847 * X_2 + 3,107 * X_3 + 0,42 * X_4 + 0,988 * X_5, \quad (2.7)$$

де: X_1 – це співвідношення різниці оборотного капіталу та поточних зобов'язань до загального обсягу активів підприємства;

X_2 – співвідношення нерозподіленого прибутку до загального обсягу активів;

X_3 – співвідношення операційного прибутку до загального обсягу активів;

X_4 – співвідношення власного капіталу підприємства до суми зобов'язань;

X_5 – співвідношення чистого доходу від реалізації продукції до загального обсягу активів [18].

Отже, на основі моделі Альтмана, що представлена формулою 2.7, можна здійснити розрахунок ймовірності банкрутства ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки (табл. 2.18).

Додамо, що точність прогнозування ймовірності банкрутства за моделлю Альтмана складає 95 % і є найбільш точною серед багатьох інших моделей

визначення рівня ймовірності банкрутства підприємства.

Таблиця 2.18

Оцінка рівня загрози банкрутства ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки
за моделлю Альтмана

Індикатор	2022 рік	2023 рік	2024 рік
X1	0,17	0,07	0,03
X2	0,14	0,19	0,18
X3	0,12	0,11	0,09
X4	0,59	0,55	0,48
X5	1,89	1,56	1,50
Z	2,74	2,33	2,14

Джерело: розраховано автором

Відомо, якщо значення індексу Альтмана є більшим за 2,90, то на підприємстві наявна дуже мала ймовірність банкрутства. Якщо Z знаходиться в інтервалі від 1,23 до 2,90, що називається «сірою зоною», то на підприємстві існує можлива фінансова нестабільність. І якщо Z є меншим за 1,23, то підприємству притаманний високий рівень ймовірності банкрутства.

Як бачимо із розрахованого у табл. 2.18, на ПП «ВІЛІС» все-таки існує фінансова нестабільність. Також враховуючи щорічне подальше зниження індексу (з 2,74 у 2022 році до 2,14 у 2024 році, що на 0,6 менше за 2022 рік), для оптимізації наявної фінансово-економічної ситуації ПП «ВІЛІС» необхідно вжити ряд заходів щодо покращення структури активів і пасивів, підвищення платоспроможності та рентабельності власної діяльності.

Ще однією моделлю, що дозволяє прогнозувати рівень ймовірності банкрутства підприємства, є модель Спрінгейта, що розраховується за формулою:

$$Z_x = 1,03 * X_1 + 3,07 * X_2 + 0,66 * X_3 + 0,4 * X_4 , \quad (2.8)$$

де: X_1 – це співвідношення різниці оборотного капіталу та поточних зобов'язань до загального обсягу активів підприємства;

X_2 – співвідношення операційного прибутку до загального обсягу активів;

X_3 – співвідношення операційного прибутку до поточних зобов'язань;

X_4 – співвідношення чистого доходу від реалізації продукції до загального обсягу активів [33].

Таким чином, у табл. 2.19 представлено розрахунок рівня загрози банкрутства ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки за моделлю Спрінгейта.

Таблиця 2.19

Оцінка рівня загрози банкрутства ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки
за моделлю Спрінгейта

Індикатор	2022 рік	2023 рік	2024 рік
X1	0,17	0,07	0,03
X2	0,12	0,11	0,09
X3	0,33	0,24	0,17
X4	1,89	1,56	1,50
Z	1,51	1,18	1,01

Джерело: розраховано автором

Відомо, якщо значення Z є меншим за 0,862, то рівень ймовірності банкрутства на підприємстві є високим. Натомість якщо значення Z є більшим за 0,862, то рівень ймовірності банкрутства на підприємстві є низьким. Додамо, що точність розрахунку інтегрального показника Z за моделлю Спрінгейта є більшим за 90 % [18]. Згідно із розрахованим у табл. 2.19, на ПП «ВІЛІС» наявний низький рівень ймовірності банкрутства.

Виходячи з цього, є потреба у визначенні ключових напрямків покращення ефективності управління фінансовими ресурсами на ПП «ВІЛІС».

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ НА ПП «ВІЛІС»

Для розробки рекомендацій щодо покращення управління фінансовими ресурсами необхідно першочергово проаналізувати наявні проблеми у цій сфері, серед яких [14]:

- відсутність оптимальної моделі формування фінансових ресурсів;
- неефективність діючої системи управління фінансовими ресурсами;
- невизначеність потенційних джерел фінансування та їхньої реальної вартості;
- брак інформаційного моніторингу стану фінансових ресурсів і контролю за нормативними показниками;
- недієва реалізація фінансової політики підприємства;
- неналагоджена система управління інвестиційною діяльністю;
- відсутність чітких правил, регламентів та процедур використання фінансових ресурсів, а також механізмів матеріального стимулювання їх ефективного застосування.

Аби віднайти можливі шляхи щодо покращення наявної ситуації управління фінансовими ресурсами на вітчизняних підприємствах, а особливо на досліджуваному нами підприємстві, варто розглянути міжнародний досвід зазначеного фінансового менеджменту.

Загалом у міжнародній практиці сучасні підходи до управління фінансовими ресурсами базуються на таких теоретичних моделях, як модель В. Баумоля, модель Міллера-Орра, модель Б. Стоуна та метод імітаційного моделювання або статистичних випробувань [32].

Модель В. Баумоля використовує концепцію оптимального розміру замовлення та спрямована на ефективне управління загальним обсягом грошових коштів і їхніх еквівалентів. Вона передбачає розподіл ресурсів на дві категорії – готівкові кошти та високоліквідні цінні папери, регулюючи їхню

взаємну конверсію. Згідно з цією моделлю, підприємство спочатку має достатній запас коштів для покриття витрат, а всі вхідні грошові потоки спрямовуються на короткострокові фінансові вкладення. Коли залишок грошових коштів зменшується нижче встановленого рівня, підприємство продає цінні папери для відновлення оптимального балансу [36].

Оскільки витрати більшості підприємств мають нерівномірний характер, необхідно попередньо аналізувати їх структуру з точки зору розподілу в часі та за обсягами. Якщо виявлено нерівномірність, слід створити умови для її регулювання, наприклад, шляхом розподілу платежів за різними банківськими рахунками. Таким чином, модель Баумоля потребує певного доопрацювання. Водночас, вона залишається простою та досить ефективною для підприємств, що мають стабільні та прогнозовані грошові надходження.

Модель Міллера-Орра базується на використанні страхового запасу та враховує нерівномірність руху грошових коштів. Мінімальна межа залишку грошових активів встановлюється на рівні страхового запасу, тоді як максимальна може бути утричі більшою. Функціонування моделі передбачає такі умови [38]:

1. Якщо залишок грошових коштів досягає верхньої межі встановленого діапазону, надлишкові кошти (понад середній рівень) спрямовуються до резерву шляхом їх інвестування у короткострокові фінансові інструменти.

2. У разі зниження залишку грошових коштів до нижньої межі діапазону відбувається поповнення ліквідності за рахунок продажу частини короткострокових фінансових активів або залучення короткострокових банківських кредитів та інших джерел фінансування.

Якщо середній залишок грошових активів перевищує мінімальне значення на третину, але залишається на дві третини нижче максимального рівня, а не знаходиться рівно посередині між цими показниками, то такий підхід дозволяє знизити рівень альтернативних втрат доходів від утримання грошових коштів.

Ключовим заходом, що комплексно впливає на управління та

використання грошових потоків, є процес планування. Для раціонального використання фінансових ресурсів необхідно здійснювати планування. В Україні, як і в інших країнах СНД, цей процес поступово замінюється прогнозуванням, що передбачає встановлення орієнтовних показників без обов'язковості їх виконання. Поряд із прогнозуванням використовується індикативне планування – система рекомендацій, які не є обов'язковими для підприємств у ринкових умовах, але включають координовані та взаємопов'язані механізми непрямого впливу, такі як норми та нормативи, податки й податкові пільги, бюджетні асигнування й дотації, кредити та кредитні пільги, а також ціни, квоти, ліцензії й цінні папери [13].

Світова практика розвинених країн демонструє, що заміна планування прогнозуванням можлива лише за умов стабільного та ефективного функціонування економіки. Якщо ж країна перебуває в кризовому стані, одним із ключових засобів виходу з нього є запровадження планування. Це підтверджується досвідом економічного розвитку таких держав, як країни Латинської Америки, Південна Корея, Таїланд, Тайвань та інші [19].

Досвід підприємств Англії, Франції та Німеччини свідчить, що для ефективного використання грошових потоків необхідно забезпечити постійний облік і чіткий контроль діяльності компанії протягом усього року. Якщо економічні показники не будуть належним чином відслідковуватися та коригуватися, вони втратять свою об'єктивність і управлінську цінність. Лише систематичний моніторинг річних даних дозволяє вчасно виявляти та виправляти допущені помилки [27].

Наразі можна виділити кілька моделей, що застосовуються для організації управління фінансовими ресурсами підприємств (рис. 3.1).

Англосаксонська модель управління фінансовими ресурсами підприємства характеризується неможливістю зосередження значної частки акцій у руках одного власника, обмеженим впливом держави, переважанням власного капіталу над позиченим і залученим, доступністю кредитних ресурсів та активним інвестуванням в цінні папери [70].

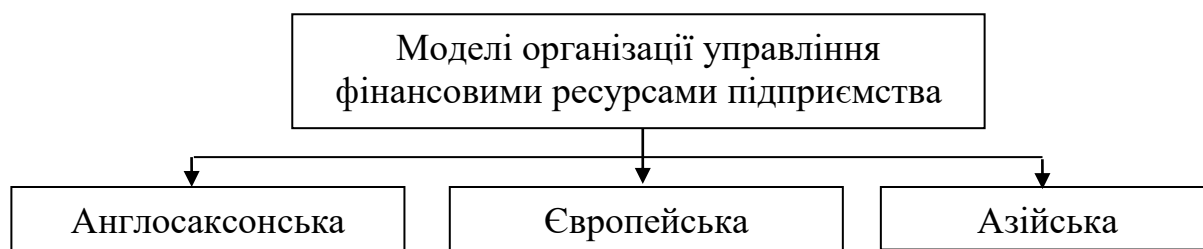

Рис. 3.1. Моделі організації управління фінансовими ресурсами підприємств

Джерело: узагальнено автором на основі [38;70]

Європейська модель дозволяє зосередження великої частки акцій у руках одного власника, включає в управління компанією групи зацікавлених осіб (інвестиційно-фінансові інституції, працівники, державні органи, профспілки) і передбачає втручання держави [70].

Азійська модель відзначається існуванням «кейрецу» – економічної організації, що поєднує комерційний банк та інші установи, такі як інвестиційні, страхові компанії, виробничі й торговельні підприємства. У межах «кейрецу» існують міцні економічні зв'язки та перехресне володіння акціями, що зближує учасників. Японська модель корпоративного управління орієнтована на досягнення довгострокових цілей розвитку корпорації, де основною формою доходу для акціонерів є дивіденди. Ця модель є найкраще розвиненою в Японії, і її досвід може бути корисним для України [38].

З огляду на це, найбільш оптимальною для ПП «ВІЛІС» є європейська модель, яку Підприємство власне і застосовує у своїй діяльності. ПП «ВІЛІС» є приватним підприємством, тому контроль над фінансами та управління ресурсами перебуває в руках засновників або ключових осіб. Водночас для власного розвитку Підприємство ефективно співпрацює з банками, інвесторами та державними структурами, що й характерно саме для європейської моделі.

Узагальнюючи, закордонні підприємства використовують кілька ключових підходів, що впливають на управління фінансовими ресурсами та їх оптимальну структуру [32]:

1. Аналіз рівня ризику в бізнесі, оскільки використання боргових

зобов'язань завжди супроводжується певними фінансовими загрозами.

2. Фінансова гнучкість, тобто здатність залучати капітал у визначені терміни навіть за несприятливих умов. Майбутня потреба в коштах і наслідки їх дефіциту мають вирішальне значення для формування структури капіталу.

3. Стиль управління – консервативний чи агресивний. Деякі керівники схильні до більш ризикованої стратегії, активно залучаючи позикові кошти для прискорення отримання прибутку.

Зазначимо, що ефективне застосування зазначених підходів можливе лише за стабільних економічних умов в країні. Враховуючи особливості вітчизняної економіки, впровадження цих моделей у систему управління фінансовими ресурсами підприємств залишається обмеженим [28].

Отже, в процесі управління фінансовими ресурсами зарубіжні компанії формують оптимальну структуру капіталу, яка поєднує власні та залучені кошти, забезпечуючи максимізацію вартості акцій. Менеджмент підприємства завжди має базову структуру капіталу, яка може змінюватися з часом залежно від умов господарювання.

Щоб визначити ключові проблеми в управлінні фінансовими ресурсами на ПП «ВІЛС», необхідно проаналізувати розраховані нами у попередньому розділі показники. Враховуючи структурно-динамічний аналіз джерел фінансових ресурсів, оцінку ефективності управління фінансами та аналіз техніко-економічних показників, можна виділити наступні проблеми на ПП «ВІЛС» за 2022-2024 роки:

- низька ефективність управління фінансовими ресурсами;
- високе податкове навантаження;
- низька ліквідність та проблеми з оборотним капіталом;
- високий рівень фінансових ризиків;
- неефективне управління грошовими потоками

Крім того, нами був здійснений SWOT-аналіз фінансово-господарської діяльності ПП «ВІЛС», аби побачити, ключові переваги, недоліки, можливості та загрози для його розвитку та вирішення існуючих проблем (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

SWOT-аналіз господарської діяльності ПП «ВІЛІС»

	Переваги	Недоліки
	- сформована база постійних клієнтів; - потужні виробничі можливості; - широке покриття українського ринку; - вигідне територіальне розташування; - використання місцевої сировини у виробничому процесі; - стійкий попит на поточний асортимент продукції; - встановлені партнерські зв'язки з постачальниками сировини; - висока якість вхідної сировини забезпечує належний рівень готової продукції	- дефіцит тренінгів та мотиваційних програм для працівників; - висока конкуренція з боку підприємств, які займають провідні позиції на ринку та поступово витісняють конкурентів; - неповне завантаження виробничих потужностей; - використання дороговартісного імпортного обладнання, що потребує значних витрат на обслуговування; - обмежені можливості для розширення асортименту продукції
	Можливості	Загрози
	- перспективи розширення каналів реалізації продукції; - залучення ширшого кола споживачів завдяки високому попиту на продукцію; - впровадження інноваційних технологій для підвищення економічної ефективності виробництва; - зростання обсягів експорту та посилення позицій на міжнародному ринку	- використання дороговартісного імпортного обладнання, що потребує значних фінансових витрат на обслуговування; - обмежені можливості розширення асортименту через додавання нових видів сировини, оскільки попит на такі вироби залишається низьким; - глобальна економічна криза, спричинена військовою агресією росії проти України; - недосконалість нормативно-правової бази України; - економічна нестабільність в країні; - високе податкове навантаження

Джерело: узагальнено автором

Крім того, до основних переваг управління наявними фінансовими ресурсами ПП «ВІЛІС» можна віднести:

1. Стабільність джерел фінансування – підприємство має визначені канали формування фінансових ресурсів, що забезпечує прогнозованість

діяльності.

2. Раціональне використання коштів – контроль за фінансовими потоками дозволяє оптимізувати витрати та підвищити ефективність використання ресурсів.

3. Відносно висока ліквідність – наявність резервів фінансових ресурсів забезпечує покриття короткострокових зобов'язань.

4. Достатній рівень фінансової автономії – частка власного капіталу у структурі фінансування дозволяє зменшити залежність від зовнішніх кредиторів.

5. Гнучкість у розподілі фінансових ресурсів – можливість перерозподілу коштів між видами діяльності для досягнення стратегічних цілей.

Натомість до недоліками зазначеного управління є:

1. Нерівномірність грошових потоків – нестабільність надходжень може призводити до касових розривів.

2. Висока залежність від зовнішніх джерел фінансування – попри фінансову автономію, підприємство використовує позикові кошти, що може збільшувати фінансові ризики.

3. Недостатній рівень фінансового планування – відсутність детального прогнозування може призводити до неефективного використання ресурсів.

4. Відсутність достатнього інвестування у розвиток – фінансові ресурси використовуються переважно для покриття поточних витрат, що може гальмувати розширення діяльності.

5. Вразливість до зовнішніх економічних факторів – нестабільність макроекономічної ситуації може суттєво впливати на фінансовий стан підприємства.

Таким чином, вище описані позитивні та негативні фактори є ключовими у визначенні ефективності управління фінансовими ресурсами на ПП «ВІЛС» та можуть слугувати основою для розробки заходів з удосконалення фінансової політики на підприємстві.

Отже, нами пропонуються конкретні шляхи щодо підвищення

ефективності управління фінансовими ресурсами на ПП «ВІЛІС», представлені на рис. 3.2.

Рис. 3.2. Шляхи підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами на ПП «ВІЛІС»

Джерело: розроблено автором

Першим чином ПП «ВІЛІС» необхідно оптимізувати наявну структуру капіталу шляхом зменшення частки короткострокових зобов'язань та збільшення власного капіталу. Також варто скористатися методом фінансового левериджу, що дозволить ефективніше залучати кредитні кошти без зростання фінансових ризиків (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Напрями оптимізації структури капіталу на ПП «ВІЛІС»

№ п/п	Напрямок	Методи реалізації	Очікуваний результат
1.	Зменшення частки короткострокових зобов'язань	- реструктуризація боргів; - оптимізація оборотного капіталу; - підвищення ліквідності	- зменшення фінансового навантаження; - стабільність платежів; - підвищення фінансової стійкості
2.	Збільшення частки власного капіталу	- реінвестування прибутку; - залучення інвесторів; - оптимізація витрат	- зниження залежності від позикових коштів; - зростання фінансової незалежності
3.	Фінансовий леверидж	- залучення довгострокових кредитів; - оптимізація співвідношення власного та позикового капіталу; - використання державних фінансових інструментів	- ефективне використання кредитних ресурсів; - мінімізація фінансових ризиків; - підвищення прибутковості

Джерело: узагальнено автором

По-друге, варто удосконалити фінансове планування та прогнозування (табл. 3.3):

- запровадити систему бюджетування та контролю за виконанням фінансових планів;
- використовувати методи прогнозування грошових потоків для уникнення касових розривів;
- періодично застосовувати факторний аналіз для визначення основних чинників, що впливають на фінансові показники.

Таблиця 3.3

Напрями вдосконалення фінансового планування
та прогнозування на ПП «ВІЛІС»

№ п/п	Напрямок	Методи реалізації	Очікуваний результат
1.	Впровадження системи бюджетування та контролю	- розробка фінансових бюджетів (операційний, інвестиційний, касовий); - регулярний аналіз фактичних і планових показників; - виявлення та коригування відхилень	- контроль за витратами та доходами; - зменшення фінансових ризиків; - прогнозованість фінансових результатів
2.	Використання методів прогнозування грошових потоків	- аналіз сезонності та трендів; - моделювання можливих сценаріїв (оптимістичний, песимістичний); - управління ліквідністю для уникнення касових розривів	- стабільність фінансових потоків; - зменшення ризику дефіциту грошових коштів; - підвищення платоспроможності підприємства
3.	Застосування факторного аналізу фінансових показників	- визначення ключових факторів впливу (ринкові, внутрішні); - аналіз їх впливу на прибутковість та ліквідність; - розробка заходів для покращення фінансових результатів	- підвищення ефективності фінансового управління; - оптимізація витрат та доходів; - посилення конкурентоспроможності підприємства

Джерело: узагальнено автором

По-третє, розпочати процес раціоналізації управління грошовими потоками (табл. 3.4), а саме:

- оптимізувати співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості;
- впровадити політику ефективного управління оборотним капіталом шляхом скорочення термінів обороту запасів і дебіторської заборгованості.

Таблиця 3.4

Напрями раціоналізації управління грошовими потоками на ПП «ВІЛІС»

№ п/п	Напрямок	Методи реалізації	Очікуваний результат
1.	Оптимізація співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	- аналіз строків погашення дебіторської заборгованості; - встановлення ефективної системи контролю за платежами; - робота з проблемними дебіторами (реструктуризація боргів, штрафні санкції); - оптимізація строків та умов погашення кредиторської заборгованості	- покращення ліквідності підприємства; - зменшення ризику неповернення боргів; - забезпечення фінансової стійкості
2.	Впровадження політики ефективного управління оборотним капіталом	- оптимізація рівня запасів (впровадження JIT, ABC-аналізу); - скорочення тривалості операційного циклу; - вдосконалення умов співпраці з постачальниками та клієнтами; - використання фінансових інструментів для управління оборотними активами (факторинг, форфейтинг)	- зменшення витрат на утримання запасів; - прискорення оборотності активів; - підвищення ефективності використання фінансових ресурсів

Джерело: узагальнено автором

По-четверте, варто оптимізувати наявні витрати та підвищити рівень фінансової дисципліни (табл. 3.5):

- впровадити систему контролінгу витрат із подальшим аналізом їхньої доцільності;
- зменшити фінансові втрати за рахунок автоматизації процесів управління фінансами;
- оптимізувати податкове навантаження через використання податкового планування.

Таблиця 3.5

Напрями оптимізації наявних витрат та підвищення рівня фінансової
дисципліни на ПП «ВІЛІС»

№ п/п	Напрямок	Методи реалізації	Очікуваний результат
1.	Впровадження системи контролінгу витрат	- створення механізму контролю за витратами на всіх рівнях управління; - використання ключових показників ефективності (KPI) для аналізу витрат; - регулярний аудит витрат та визначення неефективних статей	- мінімізація необґрунтованих витрат; - підвищення фінансової дисципліни; - раціональне використання ресурсів
2.	Зменшення фінансових витрат через автоматизацію	- впровадження сучасного програмного забезпечення для обліку та управління фінансами; - автоматизація процесів платежів, звітності, бюджетування; - використання аналітичних систем для оцінки фінансових ризиків	- скорочення витрат на ручні операції; - прискорення процесу прийняття рішень; - зменшення ризику фінансових помилок
3.	Оптимізація податкового навантаження через податкове планування	- використання податкових пільг та оптимальних режимів оподаткування; - перерозподіл витрат для зменшення податкового тиску; - використання механізмів амортизації для мінімізації податкових зобов'язань	- зниження податкових витрат; - підвищення фінансової стійкості; - оптимальне використання податкових інструментів

Джерело: узагальнено автором

Також варто збільшити інвестиційну активність, що можна досягнути шляхом пошуку нових джерел фінансування (наприклад – державні гранти, венчурні інвестиції, партнерські програми), розшири напрями діяльності, які забезпечують довгострокове зростання прибутковості. Також важливо регулярно здійснювати оцінку ефективності інвестиційних проектів за

допомогою сучасних методів, зокрема [33]:

- методом NPV (Net Present Value) – чистої приведеної вартості. Цей метод дозволить визначити, чи буде інвестиційний проєкт прибутковим, зважаючи на зміну вартості грошей у часі. Може бути розрахований за такою формулою:

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{S_t}{(1+i)^t} - I_0 , \quad (3.1)$$

де: S_t – чистий грошовий потік у період t ;

i – ставка дисконтування;

n – номер останнього досліджуваного періоду;

I_0 – початкові інвестиційні витрати.

В результаті якщо $NPV > 0$, то проєкт прибутковий і його варто приймати, якщо $NPV < 0$ – проєкт збитковий, а якщо $NPV = 0$ – проєкт не приносить ані прибутку, ані збитків;

- методом IRR (Internal Rate of Return) – внутрішньої норми рентабельності. Загалом IRR – це ставка дисконтування, за якої $NPV = 0$. Вона показує, який максимальний рівень витрат на фінансування може дозволити собі підприємство, щоб проєкт залишався прибутковим. Тому якщо $IRR >$ вартості капіталу, то інвестування доцільне, а якщо навпаки, то інвестиції не вигідні [1];

- методом DPP (Discounted Payback Period) – дисконтованого періоду окупності. Цей метод визначає, за скільки років інвестиції повернуться з урахуванням вартості грошей у часі, і визначається за формулою:

$$DPP = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+i)^t} \geq I_0 , \quad (3.2)$$

де: CF_t – грошовий потік у період t .

Вважається, чим коротший DPP, тим швидше повернуться інвестиції, що зменшує ризики. Якщо ж DPP перевищує термін життя проєкту, то інвестувати

у цей проєкт недоцільно.

Таким чином, запропоновані методи оцінки ефективності інвестиційних проєктів за допомогою NPV, IRR, DPP допоможуть підприємству: оцінити прибутковість і ризики інвестицій; визначити найвигідніші проєкти; приймати обґрунтовані фінансові рішення.

І наостанок, важливо удосконалити систему фінансового контролю та ризик-менеджменту на підприємстві, а саме:

- розробити систему раннього попередження фінансових ризиків;
- диверсифікувати фінансові активи для зниження ризиків втрат;
- використати страхові інструменти для мінімізації можливих фінансових загроз.

Таким чином, на нашу думку реалізація саме цих заходів допоможе ПП «ВІЛС» підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами, знизити фінансові ризики та забезпечити стійкий розвиток підприємства.

ВИСНОВКИ

На основі вивчених теоретичних засад і практичних аспектів економічної сутності фінансових ресурсів підприємства та особливостей їх ефективного управління можна сформулювати такі висновки:

1. Визначено економічний зміст поняття фінансових ресурсів підприємства, які, узагальнюючи різнобічні погляди науковців, можна трактувати як: «грошові потоки та накопичення, що формуються під час провадження господарської діяльності підприємства за рахунок власних, позикових і залучених джерел, та спрямовуються на створення активів, формування фінансових резервів, виконання зобов'язань, стимулювання персоналу, а також реалізацію інших завдань, необхідних для сталого розвитку підприємства».

Також визначено ряд класифікаційних, функціональних та структурних ознак фінансових ресурсів підприємства, видів джерел їх формування та чинників, що на них впливають.

2. Розглянуто ключові принципи формування фінансових ресурсів підприємства, підходи щодо управління ними, що дозволило узагальнити структуру механізму управління фінансовими ресурсами на підприємстві. Крім того, було визначено поетапну методику оцінки формування та використання зазначених ресурсів, й відповідно із цим було виокремлено ряд індикаторів, які варто використовувати при визначенні рівня ефективності управління фінансовими ресурсами на підприємстві.

3. Охарактеризовано економіко-організаційні аспекти господарської діяльності ПП «ВІЛІС», а саме: специфіку сфери його діяльності, обсяг та потужність здійснюваного виробництва, поведінку підприємства на вітчизняному ринку, зовнішньо-економічний розвиток підприємства, ключові лінії збуту виробленої продукції, структуру організаційно-правового устрою підприємства (її переваги та недоліки), розвиток підприємства у період пандемії та воєнний період тощо.

Також було проаналізовано основні техніко-економічні показники господарської діяльності досліджуваного підприємства в період за 2022-2024 роки, які показали позитивну тенденцію до зростання показників чистого доходу від реалізації продукції, продуктивності праці та рентабельності продукції, а також негативну – високі витрати на оплату праці, зниження рентабельності продажів та збільшення собівартості реалізованої продукції.

4. Проведено структурно-динамічний аналіз джерел формування фінансових ресурсів ПП «ВІПС» за 2022-2024 роки, що дозволив визначити переважання у загальній структурі активів оборотних активів над необоротними, а також превалювання у загальній сумі капіталу саме позикового капіталу над власним, що розцінюється негативно, оскільки вказує на відносну стабільність підприємства, яка при виникненні форс-мажорних обставин може обернутися кризою, зважаючи на великий обсяг боргового навантаження, який, у свою чергу, несе високі фінансові ризики.

5. Здійснено оцінку індикаторів ефективності управління фінансовими ресурсами на обраному підприємстві за останні три роки. В ході зазначеної оцінки було здійснено аналіз ліквідності активів та пасивів балансу ПП «ВІПС» за 2022-2024 роки, який вказав на наявність проблем із ліквідністю – найбільш ліквідні активи такі як гроші та їх еквіваленти не можуть повністю покрити найбільш термінові наявні у підприємства зобов'язання, що загрожує виникненню проблем із виконанням поточних платежів; менш ліквідні активи, такі як запаси та дебіторська заборгованість, повністю не покривають середньострокові зобов'язання, що впливає на рівень фінансової стабільності підприємства; існує переважання довгострокових активів над довгостроковими пасивами, що також уповільнює фінансову гнучкість підприємства. Загалом на підприємстві наявний ризик непокриття короткострокових зобов'язань.

Зменшення платоспроможності протягом 2022-2024 років вказує на погіршення фінансової стійкості підприємства, також проаналізовані коефіцієнти ліквідності підтверджують труднощі з виконанням поточних зобов'язань підприємства, розраховані показники ділової активності та рентабельності свідчать

про наявність неефективного управління фінансовими ресурсами, яке вимагає його негайної реструктуризації та оптимізації для забезпечення необхідного рівня фінансової стійкості підприємства.

Крім того, було здійснено факторний та прогнозний аналізи ключових показників, які чинять вплив на формування фінансових ресурсів ПП «ВІЛІС». Отримані результати вкотре підтвердили наявність неефективного фінансово-ресурсного менеджменту на підприємстві, який вимагає негайних заходів щодо його покращення.

6. Виходячи із даних результатів аналізу показників ліквідності, платоспроможності, ділової активності та рентабельності, факторного та прогнозного аналізів, а також спираючись на міжнародні методи щодо організації управління фінансовими ресурсами на підприємстві, здійснивши SWOT-аналіз господарської діяльності ПП «ВІЛІС» за 2022-2024 роки та виокремивши переваги та недоліки в управлінні наявними фінансовими ресурсами підприємства, нами було виокремлено ряд напрямків-пропозицій по підвищенню ефективності управління фінансовими ресурсами на ПП «ВІЛІС».

До ключових шляхів по підвищенню ефективності фінансово-ресурсного менеджменту на ПП «ВІЛІС» ми віднесли: оптимізацію структури капіталу; вдосконалення фінансового планування та прогнозування; раціоналізацію управління грошовими потоками; оптимізацію витрат та підвищення фінансової дисципліни; збільшення інвестиційної активності; вдосконалення системи фінансового контролю та ризик-менеджменту.

Отже, реалізація запропонованих нами заходів щодо покращення ефективності управління фінансовими ресурсами ПП «ВІЛІС» спрямована на усунення виявлених проблем та створення умов для сталого розвитку ПП «ВІЛІС» в умовах сучасних економічних викликів, а тому дозволить підприємству не лише підвищити фінансову ефективність, але й зменшити ризики, пов'язані з ліквідністю, борговим навантаженням та нестабільністю ринку, що, у свою чергу, сприятиме зміцненню його позицій у галузі та створенню передумов для подальшого зростання й розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонюк О. І. Управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств в умовах нестабільності економіки. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 2 (49). С. 90-93. URL : <https://www.economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/944/903>.
2. Арєф'єва О. В. Реструктуризація системи управління фінансовими ресурсами підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2021. № 11-12. С. 17-26.
3. Безбородова Т. В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємства. *Держава та регіони*. 2018. № 5. С. 21-23.
4. Бердар М. М. Управління процесом формування і використання фінансових ресурсів підприємства на основі логістичного підходу. *Актуальні проблеми економіки*. 2018. № 5 (83). С. 133-138.
5. Бондарук Т. Г., Заїчко І. В., Заїчко І. Д. Роль фінансових ресурсів в інноваційно-інвестиційному розвитку підприємства. *Академічні візії. Серія «Економіка»*. Київ : НАСОНА, 2024. Вип. 27. 12 с.
6. Бражник Л. В. Фінансові ресурси підприємства: їх формування та використання. *Гроші, фінанси і кредит*. Мукачеве : МДУ, 2018. С. 778-783.
7. Бровко Л. І. Визначення потреби підприємства у фінансових ресурсах та управління ними. *Обліково-фінансове забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки України на інноваційній основі*. Дніпропетровськ, 2015. С. 421-429.
8. Бровко Л. І., Мозговий М. О. Економічна сутність, склад і структура фінансових ресурсів підприємства. *Наукові та прикладні аспекти удосконалення обліково-фінансового забезпечення підприємств в умовах нестійкої економіки (з нагоди 100-річчя з часу заснування Дніпровського державного аграрно-економічного університету)*. Дніпро : ДДАЕУ, 2021. С. 154-163.
9. Вдовенко Л. О., Михальчишин М. С., Степовий В. О. Роль фінансового

менеджменту в діяльності підприємств. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Київ : Вид-чий дім «Інтернаука», 2018. № 13. С. 11-14.

10. Віктор Жабчик про ринок макаронів під час війни, кооперативний млин та як рітейл «розбуває» виробників. URL : <https://latifundist.com/interview/724-viktor-zhabchik-pro-rinok-makaroniv-pid-chas-vijni-kooperativnij-mlin-ta-yak-ritejl-rozbuwaye-virobnikiv>.

11. Вінц Ю. О. Удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства. *Держава та регіони*. 2017. № 10. С. 55-59.

12. Гайбура Ю. А. Концептуальні засади формування фінансових ресурсів підприємств за сучасних умов. *Агросвіт*. Дніпро : ДДАЕУ, 2020. № 6. С. 14-21. URL : http://www.agrosvit.info/pdf/6_2020/4.pdf.

13. Гайбура Ю. А., Загнітко Л. А. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами підприємства. *Економіка і суспільство*. Мукачево : МДУ, 2017. № 9. С. 17-23.

14. Герасимчук О. В. Шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Економічний простір*. Дніпро : УДУНТ, 2020. № 153. С. 40-45.

15. Герман М. Управління фінансовими ресурсами підприємства та їх вплив на його фінансовий стан. *Вісник Хмельницького національного університету*. Хмельницький, 2022. № 5. Т. 1. URL : <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/11/2022-310-29.pdf>.

16. Горпинченко А. П. Принципи формування фінансових ресурсів підприємства. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. Харків : ХДУХТ, 2013. Вип. 2(18), Ч. 1. С. 111-118. URL : https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/5502/1/esprstp_2013_2%281%29__18.pdf.

17. Гриценко Л. Л., Деркач Л. С. Дослідження формування та використання фінансових ресурсів корпоративного підприємства. *Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка»*. Суми : СДУ, 2021. № 2. С. 79-87.

18. Давиденко Ю. В. Основи управління фінансовими ресурсами : матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції в розвитку банківської системи та фінансових ринків України». Дніпро : ДНУ ім. О. Гончара, 2024. С. 135-136.

19. Дергалюк Б. В., Деркач Н. С. Фінансове планування на підприємстві: сутність, проблеми та оптимізація. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 54. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2731/2647>.

20. Дідух С. М., Федорова Т. С. Структура капіталу підприємства: теоретичні підходи та напрямки оптимізації в сучасних умовах. *Економіка та управління підприємствами*. Полтава : НУ «ПП ім. Ю. Кондратюка», 2022. Вип. 21. № 4 (87). С. 174-180. URL : <https://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/2796/2205>.

21. Дослідження конкурентоспроможності підприємства на ринку макаронних виробів / Ковшун Н. Е., Костриченко В. М., Радько А. О., Шпак В. А. *Вісник НУВГП. Серія «Економічні науки»*. Рівне : НУВГП, 2023. Вип. 2 (102). С. 69-82. URL : <https://ep3.nuwm.edu.ua/27678/1/Ve1026.pdf>.

22. Дропа Я. Б., Терешко О. М. Формування фінансових ресурсів підприємств в сучасних умовах розвитку фінансової системи. URL : <https://conf.ztu.edu.ua/wpcontent/uploads/2017/01/60-1.pdf>.

23. Журавльова Т. О. Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи. *Науково-практичний журнал «Економіка та держава»*. Серія: «Економічна наука». Київ, 2020. № 3. С. 42-45.

24. Завдяки «ВІЛІСу» про Рівне знають у 12 країнах світу. URL : <https://7dniv.rv.ua/suspilstvo/zavdiaky-vilisu-pro-rivne-znaiut-u-12-krainakh-svitu/>.

25. Заячківська О. В., Семещук Я. С. Удосконалення механізмів управління активами як чинник сталого розвитку підприємства. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія: Економічні науки*. Рівне : НУВГП, 2021. Вип. 2 (94). С. 46-52.

26. Катан Л. І. Фінансові ресурси підприємства та їх класифікація. *Фінансова система України*. 2016. Вип. 8. Ч. 2. С. 167-172.

27. Клименко О., Мала С. Міжнародний фінансовий ринок як джерело залучення фінансових ресурсів підприємств. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти* : Матеріали V міжнародної наук.-практ. інтернет-конференції (22-23 березня 2023 р.). Львів : ЛНУП, 2023. Ч. 1. С. 189-191.

28. Ковалевська А. В., Петрова Р. В., Строков О. Ю. Критичний аналіз методів вирішення задачі оптимізації структури фінансових ресурсів підприємства. *Бізнес Інформ*. Харків, 2018. № 11. С. 296-302.

29. Ковальов В. В., Асташов Д. М. Процес формування та напрями оптимізації структури фінансових ресурсів суб'єкта господарювання. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. Київ : ТНУ ім. В. І. Вернадського, 2024. Вип. 20. С. 199-207.

30. Кондратенко Н. О., Новікова М. М., Спасів Н. Я. Розвиток системи адаптивного управління фінансовими ресурсами підприємства. *Економіка та управління підприємствами. Проблеми економіки*. 2021. № 1 (47). С. 78-84.

31. Котик О. В., Бояр О. Л. Сутність, особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія: Економічні науки*. Рівне : НУВГП, 2018. Вип. 2 (82). С. 69-78.

32. Кравченко О. О., Козлова І. М. Зарубіжний досвід формування фінансових ресурсів підприємства. *Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики: проблеми стратегічного управління конкурентоспроможністю на основі інновацій*. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2023. С. 420-423.

33. Кудирко О. М., Лобачева І. Ф., Покинньчереда В. В. Аналіз та оцінка ефективності інвестиційних проєктів. *SWorldJournal*. 2024. № 2 (25-02). С. 91-95. URL : <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2024-25-00-010>.

34. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства. *Економіка та управління національним господарством*. Ужгород : УНУ, 2015. № 4. С. 123-130.

35. Курінна О. В. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Економіка*. Київ : АМУ, 2013. Вип. 2. С. 140-148.

36. Кучин А. Б. Зарубіжний досвід фінансового планування підприємств. *Сучасні проблеми науки, освіти та суспільства* : Матеріали IV міжнародної наук.-практ. конференції. (19-21 червня 2023 р.). Київ, 2023. С. 868-875.

37. Леось О., Коваль І. Механізм формування фінансових ресурсів підприємств. *Державне управління та місцеве самоврядування*. Дніпро : Дніпропетров. регіонал. ін-т держ. упр. нац. акад. держ. упр. при Президентові України, 2020. Вип. 1 (16). С. 119-126.

38. Лопатовська О., Бомок А. Можливості застосування зарубіжного досвіду у процесі управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. Хмельницький : ХНУ, 2024. № 1. С. 88-91.

39. Лопатовська О., Пономарьова К. Сучасна методика аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. Хмельницький : ХНУ, 2022. № 5. Т. 1. С. 221-228. URL : <https://heraldes.khmnmu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/89-9/916>.

40. Мавлєва Д. Е., Лиса О. В. Удосконалення управління фінансовими ресурсами з метою підвищення результативності діяльності підприємства. *Економіка і суспільство*. Мукачево : МДУ, 2023. Вип. 56. 7 с. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2997/2917>.

41. Мельник О. Особливості функціонування фінансових ресурсів в системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник*. Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2022. № 3 (36). С. 108-116.

42. Микуланинець С. І. Шляхи оптимізації структури фінансових ресурсів підприємства. *Фінансове регулювання зрушень у економіці України* : зб. тез доповідей учасників VI Міжнародної наук.-практ. Інтернет-конференції (29 березня 2022 р.). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. С. 155-156.

43. Мішина С. В. Організаційно-економічний механізм управління фінансовими ресурсами на підприємстві. Харків : Вид-во ХНЕУ, 2020. С. 8.

44. Мошковська О. А., Кульгейко М. О. Фінансове прогнозування витрат в бюджетуванні на підприємстві. *Економіка і суспільство*. 2024. Вип. 6. 9 с. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4830/4770>.

45. Муронова Т. Вітчизняне підприємництво в умовах воєнного стану: основні тенденції та методи підтримки. *Економіка і суспільство*. Мукачеве : МДУ, 2023. Вип. № 47. С. 49-55.

46. Нечипоренко А. В., Рибалкіна А. О. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8361>.

47. Неізнана О. Г., Григорук А. А., Литвин Л. М. Сучасні інструменти підтримки фінансової стійкості України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 39. URL : <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/26285/1/ertyui.pdf>.

48. Нікольчук Ю. М., Лопатовська О. О. Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства: теоретико-методичні та практичні аспекти оцінки. *Трансформаційна економіка*. Одеса : Вид-во «Гельветика», 2023. Вип. № 4 (04). С. 59-65.

49. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія) : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2007. Вид. 4. 240 с. URL : https://ктеп.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/oparin_v_m_finansi_zagal_na_teoriya.pdf.

50. Опачинський Д. Методи визначення приросту фінансових ресурсів підприємства, напрямів та ефективності їх використання. *Економіст*. 2021. № 8. С. 23-27.

51. Офіційний веб-сайт Приватного підприємства «ВІЛІС». URL : <https://vilis.ua>.

52. Панько А. Ю., Кононенко Ж. А. Формування фінансових ресурсів підприємств. *Економіка сьогодні: Проблеми моделювання та управління* : матеріали XIII Міжнародної наук.-практ. інтернет-конференції (м. Полтава,

22-23 листопада 2023 року). / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора М. Є. Рогози, Г. В. Карнаухової. Полтава : ПУЕТ, 2024. С. 397-399.

53. Петряєва З. Ф., Іващенко Г. А., Петряєв О. О. Аналітичне забезпечення оцінки фінансових ресурсів підприємства. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2019. Т. 19, № 2. С. 122-129.

54. Поліщук Д. С. Напрями оптимізації джерел формування фінансових ресурсів підприємства у сучасних умовах. *Сучасний стан та перспективи розвитку фінансової системи України* : зб. наук. пр. XII Всеукраїнської наук.-практ. Інтернет-конференції. Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2023. С. 239-244.

55. Поліщук Д. С. Особливості формування та ефективного використання фінансових ресурсів підприємства. *Сучасний стан та перспективи розвитку фінансової системи України* : зб. наук. пр. XII Всеукраїнської наук.-практ. Інтернет-конференції. Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2023. С. 231-239.

56. Попова Г., Положенцева К., Акопов С. Управління бізнесом та фінансова діагностика в умовах війни. *Наукові перспективи*. 2024. № 2 (44). URL : [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2\(44\)-862-877](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44)-862-877).

57. Рівненська фабрика «Віліс» відкрила нову лінію з виробництва макаронних виробів швидкого приготування. URL : <https://business.rayon.in.ua/news/589422-rivnenska-fabrika-vilis-vidkrila-novu-liniyu-z-virobnitstva-makaronnikh-virobiv-shvidkogo-prigotuvannya>.

58. Рогач С. М. Економічна ефективність використання фінансових ресурсів підприємства. *Економіка і суспільство*. Мукачеве : МДУ, 2023. Вип. 55. 6 с. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2819/2739>.

59. Рудченко І. В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємства. *Сучасні питання економіки і права*. 2021. Вип. 1. С. 196-197.

60. Румик І., Плетенецька С., Царенок О. Особливості управління

фінансовими ресурсами підприємств в умовах воєнного стану. *Вчені записки Університету «КРОК»*. Київ, 2023. № 4 (72). С. 9-19.
URL : <https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/647/661>.

61. Савчук А., Стащук О. Управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах воєнного стану : матеріали III Міжнародної студентської наукової конференції «Діджиталізація науки як виклик сьогодення» (18 листопада 2022 р.). Яремче, 2022. С. 50-52.

62. Семенюк А. І. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни : Матеріали 36-ої студентської науково-теоретичної конференції (20-22 березня 2024 р.)*. Миколаїв : МНАУ ОФФ, 2024. С. 187-189.

63. Скаковська С. С., Пугайко У. О. Платоспроможність підприємства та формування системи її забезпечення. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія: Економічні науки*. Рівне : НУВГП, 2017. Вип. 1 (77). С. 55-62.

64. Стеценко Я. Фінансові ресурси підприємства: джерела формування та ефективність їх використання. URL : http://www.rusnauka.com/10_NPE_2021/Economics/30110.doc.htm.

65. Стецюк П. А. Методологічний базис управління джерелами формування фінансових ресурсів підприємств. *Економіка, менеджмент, бізнес*. Київ : ДУІКТ, 2018. № 2 (24). С. 13-23.

66. Стороженко О. О., Шейко О. П., Романенко Т. В. Теоретичні аспекти формування, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства в сучасних умовах. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Херсон : ХДУ, 2018. Вип. 29. Ч. 2. С. 133-137.

67. Телегін В. В. Еволюція формулювання сутності фінансових ресурсів. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8363>.

68. Тимошик Н. С., Семчишин Є. В. Організаційні аспекти формування та оптимізації фінансових ресурсів підприємства. *Вчені записки Таврійського*

національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Економіка і управління». Київ : ТНУ ім. В. І. Вернадського, 2019. Т. 30 (69), № 2. С. 232-238.

69. Ткаченко І. П. Аналіз джерел формування фінансових ресурсів у системі фінансового менеджменту підприємства. *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. Дніпро : Університет ім. А. Нобеля, 2012. № 1(5). Т. 2. С. 362-373.

70. Ткачик Л. П., Глемба К. С. Окремі аспекти міжнародної практики управління фінансовими ресурсами підприємства. *Молодий вчений*. 2015. № 11. Ч. 2. С. 130-133.

71. Томашевська А. В., Жук О. І. Управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах кризи. *Актуальні проблеми розвитку регіональної економіки*. 2022. Т. 1. № 18. С. 60-67.

72. Хрущ Н. А., Доценко В. В. Аналіз сучасних підходів до визначення сутності фінансових ресурсів підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: «Економічні науки»*. Хмельницький : ХНУ, 2015. № 3. Т. 3. С. 274-277.

73. Чумаченко О. Г. Методи оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами в умовах макроекономічної нестабільності. *Економіка і підприємництво*. Київ : КНЕУ, 2025. № 3. С. 102-104.

74. Яременко В. Г., Салманов Н. М. огли Сутність поняття та особливості класифікації фінансових ресурсів підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Ужгород : УНУ, 2018. Вип. 19. Ч. 3. С. 158-162.

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку

1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Приватне підприємство "ВЛІС"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія	Рівненська обл., м. Рівне	за ЄДРПОУ	2023 01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне підприємство	за КАТОТТГ ¹	23302324
Вид економічної діяльності	Виробництво макаронних виробів і подібних борошnianх виробів	за КОПФГ	UA56060470
Середня кількість працівників ²	91	за КВЕД	120
Адреса, телефон	33003, Рівненська обл., м. Рівне, вул. Грушевського, буд. 2-А		10.73
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	59	56
первісна вартість	1001	67	67
накопичена амортизація	1002	8	11
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7766	41915
Основні засоби	1010	29874	34713
первісна вартість	1011	53177	61043
знос	1012	23303	26330
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл при консолідації	1055		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	37699	76684
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	25694	30612
Виробничі запаси	1101	24690	29402
Незавершене будівництво	1102		
Готова продукція	1103	1004	1210
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	27711	35151
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1663	2589
з бюджетом	1135	2441	1187
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за рахунками з нарахованих доходів	1140		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	176	38
готівка	1166		1
рахунки в банках	1167		37
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	57685	69577
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	95384	146261

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На початок звітного періоду
1	2	3	3
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	27500	27500
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	10146	24706
Усього за розділом I	1495	37646	52206
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	14461	21400
Інші довгострокові зобов'язання	1515	12498	17270
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	26959	38670
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		6000
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	16457	24555
розрахунками з бюджетом	1620	181	881
у тому числі з податку на прибуток	1621	160	789
розрахунками зі страхування	1625	60	52
розрахунками з оплати праці	1630	211	224
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	13870	23673
Усього за розділом III	1695	30779	55385
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	95384	146261

Керівник

Жабчик Віктор Федорович

Головний бухгалтер

Полунець Надія Володимирівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

(Із змінами і доповненнями, внесеними наказами Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 року N 627, від 9 липня 2021 року N 385)

Додаток Б

Додаток 1

до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку

1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		КОДИ	
		Дата (рік, місяць, число)	
Підприємство	Приватне підприємство "ВЛІС"	за ЄДРПОУ	23302324
Територія	Рівненська обл., м. Рівне	за КАТОТТГ ¹	UA56060470
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне підприємство	за КОПФГ	120
Вид економічної діяльності	Виробництво макаронних виробів і подібних борошняних виробів	за КВЕД	10.73
Середня кількість працівників ²	96		
Адреса, телефон	33003, Рівненська обл., м. Рівне, вул. Грушевського, буд. 2-А		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 р.**

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	56	53
первісна вартість	1001	67	67
накопичена амортизація	1002	11	14
Незавершені капітальні інвестиції	1005	41915	4562
Основні засоби	1010	34713	80220
первісна вартість	1011	61043	115526
знос	1012	26330	35306
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл при консолідації	1055		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	76684	84835
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	30612	41427
Виробничі запаси	1101	29402	36335
Незавершене будівництво	1102		3659
Готова продукція	1103	1210	728
Товари	1104		705
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	35151	42772
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2589	
з бюджетом	1135	1187	2345
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за рахунками з нарахованих доходів	1140		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		7506
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	38	11123
готівка	1166	1	2
рахунки в банках	1167	37	11121
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	69577	105173
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	146261	190008

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На початок звітної періоду
1	2	3	3
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	27500	39500
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	24706	39275
Неоплачений капітал	1425		-12000
Усього за розділом I	1495	52206	66775
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	21400	7636
Інші довгострокові зобов'язання	1515	17270	20782
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	38670	28418
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	6000	48140
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	24555	20917
розрахунками з бюджетом	1620	881	1222
у тому числі з податку на прибуток	1621	789	1143
розрахунками зі страхування	1625	52	69
розрахунками з оплати праці	1630	224	270
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	23673	24197
Усього за розділом III	1695	55385	94815
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	146261	190008

Керівник

Жабчик Віктор Федорович

Головний бухгалтер

Полунець Надія Володимирівна

Додаток В

Додаток 1

до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку

1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		КОДИ	
		Дата (рік, місяць, число)	2025 01 01
Підприємство	Приватне підприємство "ВЛІС"	за ЄДРПОУ	23302324
Територія	Рівненська обл., м. Рівне	за КАТОТТГ ¹	UA56060470
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне підприємство	за КОПФГ	120
Вид економічної діяльності	Виробництво макаронних виробів і подібних борошняних виробів	за КВЕД	10.73
Середня кількість працівників ²	99		
Адреса, телефон	33003, Рівненська обл., м. Рівне, вул. Грушевського, буд. 2-А		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2024 р.**

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	53	74
первісна вартість	1001	67	108
накопичена амортизація	1002	14	34
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4562	75712
Основні засоби	1010	80220	80138
первісна вартість	1011	115526	126169
знос	1012	35306	46031
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл при консолідації	1055		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	84835	155924
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	41427	44170
Виробничі запаси	1101	36335	31625
Незавершене будівництво	1102	3659	10748
Готова продукція	1103	728	1156
Товари	1104	705	641
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	42772	67176
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	2345	7485
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за рахунками з нарахованих доходів	1140		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7506	55914
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	11123	2758
готівка	1166	2	
рахунки в банках	1167	11121	2758
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	105173	177503
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	190008	333427

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На початок звітної періоду
1	2	3	3
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	39500	54500
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	39275	54940
Неоплачений капітал	1425	-12000	-6312
Усього за розділом I	1495	66775	103128
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	7636	43268
Інші довгострокові зобов'язання	1515	20782	17443
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	28418	60711
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	48140	50500
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	20917	69904
розрахунками з бюджетом	1620	1222	818
у тому числі з податку на прибуток	1621	1143	612
розрахунками зі страхування	1625	69	184
розрахунками з оплати праці	1630	270	1279
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		17450
Інші поточні зобов'язання	1690	24197	29453
Усього за розділом III	1695	94815	169588
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	190008	333427

Керівник
Головний бухгалтер

Жабчик Віктор Федорович
Полунець Надія Володимирівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 3

Підприємство Приватне підприємство "ВІЛІС"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	01	01
23302324		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	227 898	88 912
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-184825	-76893
Валовий:			
прибуток	2090	43 073	12 019
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	1 043	8 752
Адміністративні витрати	2130	-2941	-1540
Витрати на збут	2150	-23419	-11245
Інші операційні витрати	2180	-3500	-2619
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190		
збиток	2195	14 256	5 367
Доход від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	3 500	
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		-168
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
збиток	2295	17 756	5 199
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-3196	-936
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	14 560	4 263
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	0	0

II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	163 489	118 015
Витрати на оплату праці	2505	7 200	5 901
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 573	1 475
Амортизація	2515	3 027	2 950
Інші операційні витрати	2520	26 052	19 177
Разом	2550	201 341	147 519

III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Жабчик Віктор Федорович

Головний бухгалтер

Полунець Надія Володимирівна

Додаток
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 3Підприємство Приватне підприємство "ВІПС"Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2024	01	01
23302324		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	261 873	227 898
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-211528	-184825
Валовий:			
прибуток	2090	50 345	43 073
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	430	1 043
Адміністративні витрати	2130	-4696	-2941
Витрати на збут	2150	-26566	-23419
Інші операційні витрати	2180	-1755	-3500
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	17 758	14 256
збиток	2195		
Доход від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	254	
Інші доходи	2240		3 500
Фінансові витрати	2250	-245	
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	17 767	17 756
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-3198	-3196
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	14 569	14 560
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	14 569	14 560

II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	198 488	163 489
Витрати на оплату праці	2505	7 925	7 200
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 716	1 573
Амортизація	2515	9 050	3 027
Інші операційні витрати	2520	24 705	26 052
Разом	2550	241 884	201 341

III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Жабчик Віктор Федорович

Головний бухгалтер

Полунець Надія Володимирівна

Додаток
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 3

Підприємство Приватне підприємство "ВІПС"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2025	01	01
23302324		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за рік, що закінчився 31 грудня 2024 року

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	391 338	261 873
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-320784	-211528
Валовий:			
прибуток	2090	70 554	50 345
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	1 089	430
Адміністративні витрати	2130	-6029	-4696
Витрати на збут	2150	-41496	-26566
Інші операційні витрати	2180	-1608	-1755
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	22 510	17 758
збиток	2195		
Доход від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	559	254
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	-3942	-245
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	-23	
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	19 104	17 767
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-3439	-3198
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	15 665	14 569
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	15 665	14 569

II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	300 491	198 488
Витрати на оплату праці	2505	14 768	7 925
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 252	1 716
Амортизація	2515	10 688	9 050
Інші операційні витрати	2520	40 162	24 705
Разом	2550	369 361	241 884

III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Жабчик Віктор Федорович

Головний бухгалтер

Полунець Надія Володимирівна

Звіт подібності

метадані

Назва організації

National University of Water and Environmental Engineering

Заголовок

2025_072_Formuvannya_ta_vykorystannya_f finansovykh_resursiv_pidpryyemstva_ta_shlyakhy_pidvyshchennya_efektyvnosti_upravlinnya_nyr

Автор

Науковий керівник / Експерт

Чечьоткіна Дар'я ІгорівнаЧечьоткіна Дар'я Ігорівна

підрозділ

National University of Water and Environmental Engineering

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

9.39%

9.39%

КП 1

1.98%

1.98%

КЦ

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

21745

Кількість слів

168198

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		2
Інтервали		0
Мікропробіли		0
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		118

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://transformations.in.ua/index.php/journal/article/download/49/48	93 0.43 %
2	«ОРГАНІЗАЦІЙНА ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ (НА ПРИКЛАДІ ПП «ВІЛІС») 6/14/2022 Rivne State Humanities University (Півненський державний гуманітарний університет)	42 0.19 %
3	https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Ekonomika-i-suspilstvo-14-2018.pdf	30 0.14 %
4	https://oj.tsatu.edu.ua/index.php/zbirnyk/article/download/603/576/	28 0.13 %